

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ειδική έκθεση αριθ. 6

2008

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΤΑ
ΤΟ ΤΣΟΥΝΑΜΪ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΥΦΩΝΑ ΜΙΤΣΧ

EL

Ειδική έκθεση αριθ. 6 // 2008

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΣΟΥΝΑΜΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΥΦΩΝΑ ΜΙΤΣΗ

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 248, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
L-1615 Luxembourg

Τηλ : (352) 4398 45410
Φαξ : (352) 4398 46 430
E-mail : euraud@eca.europa.eu
Internet : <http://www.eca.europa.eu>

Ειδική έκθεση αριθ. 6 // 2008

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το Διαδίκτυο μέσω του εξυπηρετητή Ευρορα (<http://europa.eu>).

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.
Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2008

ISBN 978-92-95009-38-7

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2008
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημεία

Ι-VI	ΣΥΝΟΨΗ
1-11	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ
1-6	ΤΜΗΜΑ 1.1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
7-11	ΤΜΗΜΑ 1.2. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
12-16	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
17-41	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
17-22	ΤΜΗΜΑ 3.1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ
18-19	ΕΓΚΑΙΡΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ
20-22	ΤΑΧΥΤΕΡΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΣΟΥΝΑΜΙ ΑΠ' Ο,ΤΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΟΥ ΤΥΦΩΝΑ ΜΙΤΣΧ
23-29	ΤΜΗΜΑ 3.2. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ
24-26	ΤΑΧΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ, ΒΡΑΔΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΥΦΩΝΑ ΜΙΤΣΧ
27-29	ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
30-41	ΤΜΗΜΑ 3.3. ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
31-33	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΠΟΛΛΩΝ ΧΡΗΣΙΜΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
34-37	ΑΝΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ
38	ΙΣΧΥΡΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
39-41	ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ
42-45	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ
	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΨΗ

I.

Μετά το τσουνάμι στον Ινδικό Ωκεανό στις 26 Δεκεμβρίου 2004, το οποίο προκάλεσε το θάνατο περισσότερων από 200 000 ανθρώπων και καταστροφές ύψους περίπου 10 δισ. ευρώ, το Ελεγκτικό Συνέδριο κατάρτισε έκθεση σχετικά με την άμεση ανταπόκριση της Επιτροπής σε ό,τι αφορά την ανθρωπιστική βοήθεια με σκοπό την πρόληψη ή την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου. Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, κατά τις συζητήσεις τους για την εν λόγω έκθεση, ζήτησαν από το Συνέδριο να συντάξει έκθεση για το επόμενο πιο μακροπρόθεσμο στάδιο αποκατάστασης, για το οποίο η Επιτροπή συνεισέφερε περίπου 300 εκατ. ευρώ. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του παρόντος ελέγχου εξετάζεται η βοήθεια αποκατάστασης μετά το τσουνάμι. Η εμβέλεια του ελέγχου επεκτάθηκε για να συμπεριλάβει και τα 250 εκατ. ευρώ της Επιτροπής ως ανταπόκριση για την αποκατάσταση από τον τυφώνα Mitch, ο οποίος έπληξε την Κεντρική Αμερική τον Οκτώβριο του 1998 (βλ. σημεία 1 έως 14).

II.

Στο πλαίσιο του παρόντος ελέγχου τίθενται τα ακόλουθα τρία ερωτήματα με στόχο να εκτιμηθούν οι επιδόσεις της Επιτροπής κατά τη διαχείριση της βοήθειας αποκατάστασης, ως επακόλουθο του τυφώνα Mitch και του τσουνάμι (βλ. σημεία 15 και 16):

- α) Προσδιόρισε επαρκώς η Επιτροπή τις ανάγκες αποκατάστασης των πληγέντων από τις καταστροφές;
- β) Εξασφαλίζουν οι διαδικασίες της Επιτροπής την έγκαιρη και αποτελεσματική χορήγηση της βοήθειας;
- γ) Επέτυχαν τα έργα τα αναμενόμενα αποτελέσματά τους, συμπεριλαμβανομένης της ικανοποιητικής σύνδεσης με τη βραχυπρόθεσμη ανακούφιση και την πιο μακροπρόθεσμη ανάπτυξη;

ΣΥΝΟΨΗ

III.

Έπειτα από αμφότερες τις θεομηνίες, τον τυφώνα Mitch και το τσουνάμι, η Επιτροπή ανέπτυξε μια στρατηγική αποκατάστασης σε λιγότερο από έξι μήνες, με την οποία αναγνωρίζεται η ανάγκη όχι μόνο της ανασυγκρότησης των κατεστραμμένων υποδομών αλλά και της πιο μακροπρόθεσμης ανάπτυξης, ενώ αναγνωρίζονται και οι ανάγκες των ατόμων που δεν επλήγησαν άμεσα από τις καταστροφές. Μετά τον τυφώνα Mitch, η διαδικασία σχεδιασμού, με την οποία η στρατηγική αποκατάστασης μετατράπηκε στη συνέχεια σε συγκεκριμένα έργα, ήταν χρονοβόρα και διήρκεσε μέχρι τον Οκτώβριο του 2002, δηλαδή τέσσερα έτη μετά την καταστροφή. Αντίθετα, μετά το τσουνάμι, η διαδικασία σχεδιασμού η οποία πραγματοποιήθηκε από διεθνείς οργανισμούς, μέσω των οποίων η Επιτροπή διοχέτευσε τη χρηματοδότησή της, ήταν ταχύτερη. Τα σχέδια για τα μεγαλύτερα έργα εγκρίθηκαν για την Ινδονησία εντός οκτώ μηνών από την καταστροφή, και για τη Σρι Λάνκα εντός έντεκα μηνών. Επιπλέον, προκειμένου να μπορέσει να επιτευχθεί ο προσδιορισμός των πραγματικών αναγκών, η ανταπόκριση της Επιτροπής εξελίχθηκε ώστε να συμπεριλαμβάνει καλύτερο συντονισμό και διαβούλευση με τις δικαιούχες χώρες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο (βλ. σημεία 17 έως 22).

IV.

Στην Κεντρική Αμερική, έπειτα από τη χρονοβόρα διαδικασία σχεδιασμού μετά τον τυφώνα Mitch, υπήρξαν περαιτέρω καθυστερήσεις στην υλοποίηση εξαιτίας των δυσκολιών στην εξεύρεση ικανοποιητικών αναδόχων και προσδιορισμού της κατάλληλης γης. Η ανταπόκριση για την αποκατάσταση, εκ μέρους της Επιτροπής, ήταν ταχύτατη στην Ινδονησία όπου υλοποιήθηκαν πολλά έργα στα δύο έτη που ακολούθησαν το τσουνάμι μέσω του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών. Αντιθέτως, στη Σρι Λάνκα ελάχιστα έχουν επιτευχθεί μέχρι τώρα, εν πολλοίς λόγω της αναζωπύρωσης των συγκρούσεων. Η Επιτροπή δεν έχει αντιμετωπίσει όλες τις βασικές αδυναμίες ως προς την παρακολούθηση και την εποπτεία που αφορά την αποδοτικότητα της βοήθειας αποκατάστασης. Εντούτοις, κατάφερε να βελτιώσει την ποιότητα των πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με την

παρακολούθηση που προέρχονται εκ μέρους του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών στην Ινδονησία. Στη Σρι Λάνκα δεν έχουν ακόμη καθοριστεί για όλα τα έργα κατάλληλες διαδικασίες παρακολούθησης και εποπτείας για τους διεθνείς οργανισμούς. Έπειτα από αμφότερες τις καταστροφές, η Επιτροπή δεν εξασφάλισε την κατάρτιση σαφώς ποσοτικοποιημένων στόχων υλοποιήσεων για όλα τα έργα ούτε την παραγωγή επαρκών πληροφοριακών στοιχείων από τα συστήματα, ώστε να παρακολουθείται και να καθίσταται εμφανής η αποδοτικότητα της υλοποίησης (βλ. σημεία 23 έως 29).

V.

Παρόλ' αυτά, έχουν επιτευχθεί πολλά χρήσιμα αποτελέσματα. Στην Κεντρική Αμερική τα έργα που έχουν ολοκληρωθεί με χρηματοδότηση της Επιτροπής περιλαμβάνουν σχολεία, κατοικίες, κέντρα υγείας, έργα αποχέτευσης και συστήματα πόσιμου νερού. Στην Ινδονησία τα υλοποιηθέντα αποτελέσματα περιλαμβάνουν κατοικίες, δρόμους, σχολεία και κοινοτικά κέντρα. Αυξήσεις στις τιμές έπειτα και από τις δύο καταστροφές μείωσαν την ποσότητα των υλοποιήσεων. Τα έργα συνίσταντο, σε γενικές γραμμές, σε δραστηριότητες ανάπτυξης και όχι αποκατάστασης και οι συνδέσεις με την προγενέστερη ανθρωπιστική βοήθεια ήταν ποικίλες. Η ισχυρή σύνδεση με την πιο μακροπρόθεσμη ανάπτυξη αυξάνει τις ελπίδες βιωσιμότητας, μολονότι στα σχέδια των έργων δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς οι πηγές χρηματοδότησης που εξασφαλίζουν τη συνέχιση της λειτουργίας των δραστηριοτήτων όταν περατωθεί η χρηματοδότηση του έργου (βλ. σημεία 30 έως 41).

VI.

Λαμβάνοντας ως βάση τις εν λόγω παρατηρήσεις, το Συνέδριο προβαίνει σε συστάσεις που μπορούν να βοηθήσουν την Επιτροπή ώστε να παρέχει αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη βοήθεια αποκατάστασης (βλ. σημεία 42 έως 45).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΜΗΜΑ 1.1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Στις 26 Δεκεμβρίου 2004, το τσουνάμι στον Ινδικό Ωκεανό είχε ως αποτέλεσμα περισσότερους από 200000 νεκρούς και καταστροφές ύψους 10 δισ. ευρώ. Η Ινδονησιακή επαρχία Ατσέ επλήγη χειρότερα απ' όλες, με περισσότερους από 160000 νεκρούς ή αγνοούμενους και περισσότερους από μισό εκατ. εκτοπισθέντες. Στη Σρι Λάνκα, τη χώρα που υπέστη τις αμέσως χειρότερες καταστροφές, περίπου 35000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους ή αγνοούνται και μισό εκατ. εκτοπίστηκαν.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, με την ειδική έκθεση αριθ. 3/2006¹, εξέτασε την ανθρωπιστική βοήθεια που χορήγησε η Επιτροπή ανταποκρινόμενη στις ανάγκες που προκλήθηκαν από την καταστροφή. Το Συνέδριο πρώτο κατάρτισε έκθεση, έπειτα από έλεγχο, για την ανταπόκριση στις ανάγκες που προκάλεσε το τσουνάμι. Εκείνη την πρώιμη περίοδο, το Συνέδριο επικεντρώθηκε στη βραχυπρόθεσμη ανθρωπιστική βοήθεια της Επιτροπής. Κατά τη συζήτησή της σχετικά με την εν λόγω έκθεση, η επιτροπή ελέγχου του προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εξέφρασε την ευχή το Ελεγκτικό Συνέδριο να συντάξει έκθεση για το επόμενο στάδιο της πιο μακροπρόθεσμης αποκατάστασης² και το Συμβούλιο επικρότησε αυτή την πρόταση³.

¹ Ειδική έκθεση αριθ. 3/2006 σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια που χορήγησε η Επιτροπή ανταποκρινόμενη στις ανάγκες που προκλήθηκαν από το τσουνάμι (EE C 170, της 21.7.2006, σ. 1).

² Συνεδρίαση της επιτροπής ελέγχου του προϋπολογισμού της 19ης και 20ής Ιουνίου 2006.

³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 3/2006 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια που χορήγησε η Επιτροπή ανταποκρινόμενη στις ανάγκες που προκλήθηκαν από το τσουνάμι, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Εξωτερικών Σχέσεων τον Οκτώβριο του 2006.

- 3.** Στο πλαίσιο αυτό, το Συνέδριο αποφάσισε να διενεργήσει έλεγχο για τη βοήθεια αποκατάστασης μετά το τσουνάμι με σκοπό να εκτιμήσει τις επιδόσεις της Επιτροπής στη διαχείριση της βοήθειας αποκατάστασης. Η εμβέλεια του ελέγχου επεκτάθηκε για να συμπεριλάβει την ανταπόκριση της Επιτροπής στον τυφώνα Mitch στην Κεντρική Αμερική, ο οποίος έπληξε την Ονδούρα, τη Νικαράγουα, το Ελ Σαλβαδόρ και τη Γουατεμάλα στις 30 και 31 Οκτωβρίου 1998, και προκάλεσε το θάνατο περισσότερων από 10000 ανθρώπων και υλικές ζημιές ύψους περίπου 5 δισ. ευρώ. Οι συνολικές συνεισφορές της Επιτροπής, περίπου 550 εκατ. ευρώ για την αποκατάσταση μετά τον τυφώνα Mitch και το τσουνάμι, αντιστοιχούν από το 1998 και μετά στο 70% περίπου της χρηματοδότησης για αποκατάσταση έπειτα από φυσικές καταστροφές και χρηματοδοτήθηκαν από τον γενικό προϋπολογισμό.
- 4.** Μετά τον τυφώνα Mitch, η Επιτροπή χορήγησε περίπου 250 εκατ. ευρώ από το κονδύλιο του προϋπολογισμού για την αποκατάσταση στο περιφερειακό πρόγραμμα για την ανοικοδόμηση της Κεντρικής Αμερικής [Programa Regional de Reconstrucción para América Central (PRRAC)]. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της χρηματοδότησης διοχετεύθηκε μέσω 15 μονάδων διαχείρισης προγράμματος⁴ (PMUs), όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 1.

⁴ Οι μονάδες διαχείρισης προγράμματος δημιουργήθηκαν έπειτα από διεθνή διαγωνισμό. Οι εν λόγω μονάδες, επικεφαλής των οποίων τοποθετήθηκε διευθυντής, ήταν υπεύθυνες για την υλοποίηση προγραμμάτων για δραστηριότητες αποκατάστασης, τα οποία είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ PRRAC ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟ

(εκατ.ευρώ)

Χώρα	Μεγάλα έργα υπό τη διαχείριση 15 μονάδων διαχείρισης προγράμματος (PMUs)	Έργα μεσαίου μεγέθους υπό τη διαχείριση δημόσιων οργανισμών και των Ηνωμένων Εθνών	Μικρά έργα ΜΚΟ	Σύνολο
Ονδούρα	111,0	5,2	3,1	119,3
Νικαράγουα	72,9	5,1	5,3	83,3
Ελ Σαλβαδόρ	24,5	0,9	3,1	28,5
Γουατεμάλα	13,6	2,7	2,3	18,6
Σύνολο	222,0	13,9	13,8	249,7

Πηγή: Ετήσια έκθεση PRRAC για το 2005.

- 5.** Μετά το τσουνάμι, η Επιτροπή διοχέτευσε τη βοήθειά της για την Ινδονησία (περίπου 200 εκατ. ευρώ) μέσω του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών της Παγκόσμιας Τράπεζας, όπως καταδεικνύεται στον πίνακα 2. Μια διευθύνουσα επιτροπή, της οποίας συμπροεδρεύει η Επιτροπή, η Παγκόσμια Τράπεζα και ο υπεύθυνος κυβερνητικός οργανισμός για το συντονισμό της προσπάθειας ανασυγκρότησης⁵, ήταν υπεύθυνοι για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων, την έγκριση των έργων και την παρακολούθηση της προόδου του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών. Τα έργα επόπτευε ένας οργανισμός-εταίρος, συνήθως η Παγκόσμια Τράπεζα, και εκτελούσε ένας οργανισμός υλοποίησης, συνήθως μια κυβερνητική υπηρεσία⁶.
- 6.** Η βοήθεια της Επιτροπής για τη Σρι Λάνκα μετά το τσουνάμι διοχετεύθηκε μέσω διεθνών οργανισμών, κυρίως την Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης και τα Ηνωμένα Έθνη (βλ. πίνακα 3).

⁵ Ο οργανισμός για την αποκατάσταση και ανασυγκρότηση των περιοχών Aceh-Nias (BRR ή Badan Rehabilitasi dan Rekonstruksi).

⁶ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν ο μεγαλύτερος χορηγός στο καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών, με χρηματοδοτικές υποσχέσεις άνω των 200 εκατ. ευρώ ή 40 % των συνολικών χρηματοδοτικών υποσχέσεων. Οι αμέσως επόμενοι σημαντικότεροι συνεισφέροντες ήταν οι Κάτω Χώρες (26 %), το Ηνωμένο Βασίλειο (11 %) και η Παγκόσμια Τράπεζα (4 %).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΕ ΣΤΟ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΟΛΛΩΝ ΧΟΡΗΓΩΝ ΣΤΗΝ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ

(εκατ.ευρώ)

Συνεισφορά	Πηγή	Συμφωνηθείσα ημερομηνία	Σύνολο
Μηχανισμός ταχείας αντίδρασης	Μηχανισμός ταχείας αντίδρασης	12.8.2005	3,5
Πρώτη συνεισφορά	Συνεργασία με την Ασία και τη Λατινική Αμερική	29.8.2005	29,9
Δεύτερη συνεισφορά		21.9.2005	37,7
Τρίτη συνεισφορά		16.12.2005	13,9
Τέταρτη συνεισφορά	Αποκατάσταση	25.4.2006	117,5
Σύνολο			202,5

ΤΜΗΜΑ 1.2. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

7. Ο κανονισμός περί αποκατάστασης⁷ περιγράφει τις διαδικασίες που αφορούν τα ειδικά κονδύλια του προϋπολογισμού για την αποκατάσταση και προσδιορίζει τη βοήθεια αποκατάστασης ως το δεύτερο από τα ακόλουθα τρία βασικά στάδια βοήθειας έπειτα από φυσική καταστροφή:

- α) Αρχική βραχυπρόθεσμη ανθρωπιστική βοήθεια με σκοπό να σωθούν οι ζωές και να αντιμετωπιστούν οι άμεσες ανάγκες των πληγέντων από την κρίση, για παράδειγμα με την παροχή επείγουσας βοήθειας σε τρόφιμα, νερό, καταλύματα και φάρμακα.
- β) Μεσοπρόθεσμη βοήθεια για την αποκατάσταση, η οποία αποσκοπεί στην ανασυγκρότηση της βασικής υποδομής, στην επανεκκίνηση της παραγωγής και στην ενίσχυση των θεσμών.
- γ) Επαναδραστηριοποίηση της πιο μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής βοήθειας.

⁷Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2258/96 του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 1996, σχετικά με δράσεις αποκατάστασης και ανασυγκρότησης προς όφελος των αναπτυσσόμενων χωρών

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗ ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ

(εκατ.ευρώ)

Απόφαση	Προϋπολογισμός	Εταίρος	Τίτλος	Ποσό
2005 45 εκατ. ευρώ	Συνεργασία με την Ασία και τη Λατινική Αμερική	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	Πρόγραμμα άμεσης επαγγελματικής δραστηριότητας	5,4
		Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης	Αποκατάσταση της οδού Matara-Batticaloa	39,4
2006 50 εκατ. ευρώ	Αποκατάσταση	Διεθνής οργανισμός	Ανάπτυξη κοινοτικής επαγγελματικής δραστηριότητας	9,9
		Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	Δρόμοι κοινοτικής πρόσβασης	29,9
		Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	Αποκατάσταση του περιβάλλοντος	9,9
Σύνολο				94,5

- 8.** Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της περί σύνδεσης αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης (LRRD)⁸, τονίζει ότι αυτά τα τρία στάδια δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται μεμονωμένα αλλά πρέπει να υπάρχει συντονισμός μεταξύ τους προκειμένου να επιτυγχάνεται η άρρηκτη σύνδεσή τους.
- 9.** Ο κανονισμός περί συνεργασίας με την Ασία και τη Λατινική Αμερική⁹ περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για την οικονομική αποκατάσταση έπειτα από καταστροφές¹⁰. Το γραφείο συνεργασίας EuropeAid είναι υπεύθυνο για τη χορήγηση της βοήθειας αποκατάστασης, η οποία χρηματοδοτείται τόσο μέσω του κανονισμού για την αποκατάσταση όσο και του κανονισμού για τη συνεργασία με την Ασία και τη Λατινική Αμερική.
- 10.** Ο μηχανισμός ταχείας αντίδρασης, ο οποίος θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 381/2001¹¹ του Συμβουλίου και έχει ως βάση του τη Γενική Διεύθυνση Εξωτερικών Σχέσεων, δημιουργήθηκε για να υπάρχει επείγουσα ανταπόκριση στις ανάγκες των χωρών που πλήττονται από καταστροφές. Δεν μπορεί να χρηματοδοτεί ανθρωπιστική αρωγή αλλά μόνο δράσεις διάρκειας έξι μηνών ή μικρότερης, οι οποίες, με τα υφιστάμενα μέσα, δεν θα μπορούσαν να αναληφθούν αρκετά γρήγορα. Οι διαδικασίες του μηχανισμού ταχείας αντίδρασης καθιστούν εφικτή την ταχεία ανταπόκριση καθώς η Επιτροπή οφείλει απλώς να ενημερώνει το Συμβούλιο για τις σκοπούμενες δράσεις χωρίς να ζητά επίσημη έγκριση.

⁸ COM(96) 153 της 30ής Απριλίου 1996 περί σύνδεσης αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης [Linking Relief, Rehabilitation and Development (LRRD)].

⁹ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 443/92 του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, περί χρηματοδοτικής και τεχνικής βοήθειας καθώς και οικονομικής συνεργασίας με τις αναπτυσσόμενες χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας (ΕΕ L 52 της 27.2.1992, σ. 1).

¹⁰ Ο κανονισμός περί αποκατάστασης επιτρέπει οι αποφάσεις για ποσά ύψους έως και 2 εκατ. ευρώ να λαμβάνονται χωρίς έγκριση από την επιτροπή των κρατών μελών, ενώ στον κανονισμό για τη συνεργασία με την Ασία και τη Λατινική Αμερική το εν λόγω ανώτατο όριο είναι 1 εκατ. ευρώ.

¹¹ ΕΕ L 57 της 27.2.2001, σ. 5.

- 11.** Από το 2007 ο μηχανισμός αναπτυξιακής συνεργασίας ¹², που θέτει σε εφαρμογή η EuroreAid, και ο μηχανισμός σταθερότητας ¹³, που θέτει σε εφαρμογή η ΓΔ Εξωτερικές σχέσεις, έχουν αντικαταστήσει τους υφιστάμενους κανονισμούς. Αμφότερα τα μέσα αυτά περιλαμβάνουν εξορθολογισμένες διαδικασίες για την ανταπόκριση σε καταστροφές ¹⁴.

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας (ΕΕ L 378 της 27.12.2006, σ. 41).

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού σταθερότητας (ΕΕ L 327 της 24.11.2006, σ. 1).

¹⁴ Οι αποφάσεις χρηματοδότησης λαμβάνονται, κατά γενικό κανόνα, κατόπιν έγκρισης από την επιτροπή διαχείρισης των κρατών μελών. Ωστόσο, σε περίπτωση κρίσης, ο μηχανισμός σταθερότητας προβλέπει τη χρηματοδότηση μέτρων έως και 20 εκατ. ευρώ χωρίς την έγκριση από την επιτροπή διαχείρισης των κρατών μελών. Ο μηχανισμός αναπτυξιακής συνεργασίας διευκολύνει την ταχεία ανταπόκριση για την παροχή, μέσω ειδικών μέτρων, έως και 10 εκατ. ευρώ σε περιπτώσεις απρόβλεπτων περιστάσεων, όπως φυσικές καταστροφές, χωρίς την έγκριση από την επιτροπή διαχείρισης των κρατών μελών.

Εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων υπό κατασκευή στην Ονδούρα

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ηλεκτρικό Συνέδριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

- 12.** Στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάζεται η ανταπόκριση της Επιτροπής για την αποκατάσταση από το τσουνάμι στον Ινδικό Ωκεανό τον Δεκέμβριο του 2004. Ο έλεγχος συμπληρώνεται με την εξέταση της ανταπόκρισης της Επιτροπής στον τυφώνα Mitch. Παρόλο που ο τυφώνας Mitch έπληξε την Κεντρική Αμερική το 1998, τα έργα εξακολουθούσαν να βρίσκονται υπό ολοκλήρωση το 2007.
- 13.** Η ανθρωπιστική βοήθεια δεν εμπίπτει στην εμβέλεια του παρόντος ελέγχου, καθώς είχε αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης στην ειδική έκθεση αριθ. 3/2006 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια που χορήγησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανταποκρινόμενη στις ανάγκες που προκλήθηκαν από το τσουνάμι. Ωστόσο, στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάζεται η σύνδεση μεταξύ της βραχυπρόθεσμης ανθρωπιστικής αρωγής και της πιο μακροπρόθεσμης αποκατάστασης, καθώς και η συμβολή του μηχανισμού ταχείας αντίδρασης στα παραπάνω.
- 14.** Εξετάζοντας την ανταπόκριση της Επιτροπής στις εν λόγω δύο μεγάλες καταστροφές, ο έλεγχος επικεντρώνεται σε τρεις διαφορετικούς μηχανισμούς υλοποίησης της βοήθειας:
- α) Μονάδες διαχείρισης προγράμματος στην Κεντρική Αμερική·
 - β) Συνεισφορές σε καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών στην Ινδονησία·
 - γ) Συνεισφορές σε διεθνείς οργανισμούς στη Σρι Λάνκα.
- 15.** Τα βασικά ερωτήματα που πραγματεύεται η παρούσα έκθεση, με σκοπό την εκτίμηση των επιδόσεων της Επιτροπής στη διαχείριση της βοήθειας αποκατάστασης μετά τον τυφώνα Mitch και το τσουνάμι, είναι τα εξής:
- α) Προσδιόρισε επαρκώς η Επιτροπή τις ανάγκες αποκατάστασης των πληγέντων από τις καταστροφές;
 - β) Εξασφαλίζουν οι διαδικασίες της Επιτροπής την έγκαιρη και αποτελεσματική χορήγηση της βοήθειας;
 - γ) Έχουν επιτύχει τα έργα τα αναμενόμενα αποτελέσματά τους, συμπεριλαμβανομένων των ικανοποιητικών συνδέσεων μεταξύ της βραχυπρόθεσμης αρωγής και της πιο μακροπρόθεσμης ανάπτυξης;
- 16.** Βάση του ελέγχου αποτέλεσαν η εξέταση εγγράφων, οι συνεντεύξεις και οι επιτόπιες επισκέψεις. Τα συστήματα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου της βοήθειας αποτέλεσαν αντικείμενο εκτίμησης και επιβεβαιώθηκαν από επισκέψεις σε εταίρους και έργα στη Νικαράγουα, στην Ονδούρα, στην Ινδονησία και τη Σρι Λάνκα. Στον πίνακα 4 παρουσιάζονται τα έργα και οι εταίροι, όπου πραγματοποιήθηκε επιτόπου επίσκεψη. Τα έργα για τις επιτόπιες επισκέψεις επιλέχθηκαν σύμφωνα με κριτήρια που αφορούσαν τον τομέα, την περιοχή, το ποσό, το στάδιο υλοποίησης και το είδος του εταίρου, προκειμένου να σχηματιστεί μια εύλογη συνολική εικόνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΕΡΓΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

(εκατ.ευρώ)

Εταίρος	Περιγραφή έργου	Χρηματοδότηση της Επιτροπής ¹
ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ		
Μονάδα διαχείρισης προγράμματος	Ενίσχυση του εκπαιδευτικού τομέα (FOSED)	18,7
Μονάδα διαχείρισης προγράμματος	Ολοκληρωμένο έργο Estelí Ocotal (Prieso)	18,9
Μονάδα διαχείρισης προγράμματος	Αποκατάσταση και ενίσχυση των υπηρεσιών υγείας στη Μανάγκουα (Forsima)	10,2
Μονάδα διαχείρισης προγράμματος	Ολοκληρωμένο έργο για την περιφέρεια της Μανάγκουα (Promaper)	23,9
Ηνωμένα Έθνη	Υδρευση και αποχέτευση στο διαμέρισμα της Λεόν	1,5
Συνολική αξία των έργων όπου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στη Νικαράγουα		73,2
ΟΝΔΟΥΡΑ		
Μονάδα διαχείρισης προγράμματος	Υδρευση και αποχέτευση στη Tegucigalpa	26,7
Μονάδα διαχείρισης προγράμματος	Υγεία και Εκπαίδευση	23,1
Μονάδα διαχείρισης προγράμματος	Υποστήριξη της δημοτικής διαχείρισης, του στεγαστικού και ιδιωτικού τομέα (τοπική ανάπτυξη)	23,9
Συνολική αξία των έργων όπου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στην Ονδούρα		73,7
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ		
Παγκόσμια Τράπεζα	Σύστημα διοικητικής αποκατάστασης της περιοχής Ατσέ	8,4
Παγκόσμια Τράπεζα	Πρόγραμμα ανάπτυξης της Kecamatan (KDP)	19,0
Παγκόσμια Τράπεζα	Πρόγραμμα κατά της αστικής φτώχειας (UPP)	5,3
Παγκόσμια Τράπεζα	Πρόγραμμα αποκατάστασης και ανασυγκρότησης οικισμών στις τοπικές κοινότητες (Rekompak)	24,9
Ηνωμένα Έθνη	Πρόγραμμα αποκατάστασης από το τσουνάμι ως προς τη διαχείριση αποβλήτων	4,2
Συνολική αξία των έργων όπου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στην Ινδονησία		61,8
ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ		
Ηνωμένα Έθνη	Πρόγραμμα άμεσης επαγγελματικής δραστηριότητας	5,4
Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης	Αποκατάσταση της οδού Matara-Batticaloa	39,4
Διεθνής οργανισμός	Ανάπτυξη κοινοτικής επαγγελματικής δραστηριότητας	9,9
Ηνωμένα Έθνη	Οδοί κοινοτικής πρόσβασης	29,9
Ηνωμένα Έθνη	Αποκατάσταση του περιβάλλοντος	9,9
Συνολική αξία των έργων όπου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στη Σρι Λάνκα		94,5

¹ Για τα έργα στην Ινδονησία, το ποσό που εμφανίζεται είναι το 40% της χρηματοδότησης του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών, το οποίο λαμβάνει το 40% της χρηματοδότησής του από την Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ 3.1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

17. Στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάστηκε εάν αμέσως μετά τον τυφώνα Mitch και το τσουνάμι, κατά το αρχικό στάδιο της ανθρωπιστικής αρωγής, ανέπτυξε η Επιτροπή στρατηγική για το επόμενο στάδιο αποκατάστασης, η οποία να επικεντρώνεται όχι μόνο στη φυσική αποκατάσταση των βασικών υποδομών αλλά και στις ευρύτερες ανάγκες¹⁵. Με τον έλεγχο εξετάζεται επίσης εάν αυτή η στρατηγική αποκατάστασης μετατράπηκε στη συνέχεια εγκαίρως σε έργα, καθώς και ο βαθμός συμμετοχής των δικαιούχων με σκοπό τη συμβολή στη βιωσιμότητα.

ΕΓΚΑΙΡΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

18. Έπειτα από τον τυφώνα Mitch τον Οκτώβριο του 1998, η Επιτροπή ανέπτυξε τη στρατηγική της για την αποκατάσταση σε λιγότερο από έξι μήνες. Η προγραμματισμένη της ανταπόκριση για την αποκατάσταση εκτίθεται στο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την ανασυγκρότηση της Κεντρικής Αμερικής, τον Απρίλιο του 1999¹⁶. Το έγγραφο αυτό αποτέλεσε τη βάση για την κατάρτιση του περιφερειακού προγράμματος για την ανασυγκρότηση της Κεντρικής Αμερικής (PRRAC). Το πρόγραμμα είχε ως επίκεντρο την εκπαίδευση και την υγεία, ενώ αποσκοπούσε όχι μόνο στην αποκατάσταση των κατεστραμμένων υποδομών αλλά και στη βελτίωση και μετατροπή των υπηρεσιών ώστε να αποτελέσουν τη βάση μιας πιο βιώσιμης ανάπτυξης.
19. Έπειτα από το τσουνάμι στον Ινδικό Ωκεανό τον Δεκέμβριο του 2004, η προγραμματισμένη ανταπόκριση της Επιτροπής για την αποκατάσταση αναπτύχθηκε επίσης σε λιγότερο από έξι μήνες και παρουσιάστηκε στο ενδεικτικό πρόγραμμα για το τσουνάμι τον Μάιο του 2005¹⁷. Το πρόγραμμα αποσκοπούσε στην ανακατασκευή οδών, κατοικιών, σχολείων και νοσοκομείων και στην επανεκκίνηση της επαγγελματικής δραστηριότητας. Στο πλαίσιο του προγράμματος αναγνωριζόταν ότι ο αντίκτυπος του τσουνάμι εκτεινόταν στην πραγματικότητα πέραν των στενών ορίων της παράκτιας ζώνης που πλημμύρισε από το κύμα. Το πρόγραμμα αποσκοπούσε στην παροχή υποστήριξης για την ευρύτερη ανάπτυξη όλου του πληθυσμού των περιοχών που επλήγησαν. Αναγνωριζόταν επίσης η ανάγκη επίδειξης ευαισθησίας στις μακροχρόνιες συγκρούσεις μεταξύ της κυβέρνησης και των αυτονομιστικών οργανώσεων τόσο στην Ατσέ όσο και στη Σρι Λάνκα. Στην Ατσέ, η τριακονταετής σύγκρουση μεταξύ της κυβέρνησης της Ινδονησίας και του Κινήματος για μια Ελεύθερη Ατσέ (GAM) έχει κοστίσει τη ζωή σε 15000 ανθρώπους. Στη Σρι Λάνκα, από το 1983 υπήρχε κατά διαστήματα εμφύλιος πόλεμος μεταξύ της κυβέρνησης και των Απελευθερωτικών Τίγρων του Ταμίλ Ιλάμ (LTTE), προκαλώντας το θάνατο 60000 ανθρώπων. Τη χρονική στιγμή του τσουνάμι, τον Δεκέμβριο του 2004, έπειτα από τρία έτη κατάπαυσης του πυρός και την επιστροφή 400000 ανθρώπων στους τόπους καταγωγής τους, εξακολουθούσαν να υφίστανται σύμφωνα με εκτιμήσεις 400000 περιπτώσεις εκτοπισμού, ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης.

¹⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2001) 153 της 23ης Απριλίου 2001 περί σύνδεσης αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης — Εκτίμηση και ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2005) 153 της 20ής Απριλίου 2005 σχετικά με την ενίσχυση της ανταπόκρισης της ΕΕ σε περιπτώσεις καταστροφών και κρίσεων σε τρίτες χώρες.

¹⁶ COM(1999) 201 της 28ης Απριλίου 1999 — Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την ανασυγκρότηση της Κεντρικής Αμερικής.

¹⁷ COM(2005) 1490 της 23ης Μαΐου 2005 — Ενδεικτικό πρόγραμμα για το τσουνάμι, Ινδονησία, Σρι Λάνκα, Μαλδίβες (2005–2006).

ΤΑΧΥΤΕΡΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΣΟΥΝΑΜΙ ΑΠ' Ο,ΤΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΟΥ ΤΥΦΩΝΑ MITCH

- 20.** Έπειτα από τον τυφώνα Mitch, η αρχική στρατηγική που παρουσιάστηκε στο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την ανασυγκρότηση της Κεντρικής Αμερικής τον Απρίλιο του 1999, μετατράπηκε στη συνέχεια σε συγκεκριμένα έργα από ένα γραφείο τεχνικής βοήθειας. Η συγκεκριμένη διαδικασία σχεδιασμού άρχισε τον Οκτώβριο του 1999 και διήρκεσε τρία έτη, μέχρι τον Οκτώβριο 2002, τέσσερα έτη μετά το πλήγμα του τυφώνα Mitch. Εξαιτίας αυτής της χρονοβόρας διαδικασίας σχεδιασμού, ορισμένα έργα έπρεπε να επανασχεδιαστούν από τις μονάδες διαχείρισης προγράμματος που ήταν υπεύθυνες για την υλοποίηση. Αυτό σήμαινε ακόμη μεγαλύτερες καθυστερήσεις έως τη στιγμή που τα έργα θα μπορούσαν να αρχίσουν να υλοποιούνται. Εκτός αυτού, η επιλογή 15 μονάδων διαχείρισης προγράμματος χωρίς τις εθνικές αντίστοιχές τους μείωσε τη σύνδεση με τις εθνικές αρχές κατά το στάδιο σχεδιασμού.
- 21.** Αντίθετα, στην Ινδονησία μετά το τσουνάμι η διαδικασία σχεδιασμού ήταν ταχύτερη. Η πρώτη διευθύνουσα επιτροπή του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών ενέκρινε τον Μάιο του 2005 τέσσερις ιδέες για προτάσεις έργων συνολικού ύψους περίπου 150 εκατ. ευρώ, οι δε λεπτομερείς προτάσεις έργων εγκρίθηκαν στη συνέχεια και για τα τέσσερα έργα μέχρι τον Αύγουστο του 2005. Ένας από τους βασικούς λόγους για την απόφαση της Επιτροπής να διοχετεύσει τη βοήθειά της μέσω του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών ήταν η ενίσχυση του συντονισμού. Το καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών ενέκρινε μόνο έργα τα οποία είχαν προηγουμένως εξεταστεί από τον κυβερνητικό οργανισμό που ήταν υπεύθυνος για το συντονισμό της προσπάθειας ανασυγκρότησης. Επιπροσθέτως, τα έργα περιελάμβαναν συχνά μια προσέγγιση σχεδιασμού που διευκόλυνε τη συμμετοχή. Κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλιζόταν ότι αντιμετωπίζονταν οι πραγματικές ανάγκες και αυξάνονταν οι προοπτικές βιωσιμότητας των έργων.
- 22.** Ομοίως, στη Σρι Λάνκα το στάδιο σχεδιασμού ήταν ταχύτερο και οι συμφωνίες υπογράφηκαν μέχρι τον Νοέμβριο του 2005 για το πρώτο τμήμα των 45 εκατ. ευρώ, το οποίο διοχετεύθηκε μέσω διεθνών οργανισμών. Επίσης, όπως και στην Ινδονησία, η Επιτροπή έδρασε μέσω των μηχανισμών συντονισμού της δικαιούχου χώρας — αν και σε επίπεδο περιοχής, το οποίο θεωρούσε αποτελεσματικότερο. Τα έργα περιελάμβαναν πολλές φορές μια προσέγγιση σχεδιασμού που διευκόλυνε τη συμμετοχή με σκοπό την ενίσχυση της βιωσιμότητας. Αντιθέτως, υπήρξαν καθυστερήσεις στο στάδιο του σχεδιασμού για το δεύτερο τμήμα των 50 εκατ. ευρώ στη Σρι Λάνκα, εξαιτίας σοβαρών πολιτικών προβλημάτων στη χώρα. Τα κεφάλαια αυτά είχαν αρχικά προγραμματιστεί να διοχετευθούν μέσω του ταμείου «Διάρθρωση επιχειρησιακής διαχείρισης μετά το τσουνάμι» (PTOMS), όπως είχε συμφωνηθεί τον Ιούνιο του 2005¹⁸. Εντούτοις, τον Δεκέμβριο του 2005 το PTOMS κηρύχθηκε αντισυνταγματικό και μετά την αποτυχία του η αντιπροσωπεία άρχισε αμέσως τον επαναπρογραμματισμό.

¹⁸ Το ταμείο «Διάρθρωση επιχειρησιακής διαχείρισης μετά το τσουνάμι» (PTOMS) ήταν ένας μηχανισμός κατανομής κεφαλαίων μετά το τσουνάμι τα οποία προέρχονταν από εξωτερικές πηγές. Προορίζονταν για τη βορειοανατολική περιοχή μέσω σειράς επιτροπών που περιελάμβαναν εκπροσώπους της κυβέρνησης (η οποία εκπροσωπούσε σε μεγάλο βαθμό τον πληθυσμό των Σιναλέζων), των Απελευθερωτικών Τίγρων του Ταμίλ Ιλάμ (LTTE) και της μουσουλμανικής κοινότητας.

ΤΜΗΜΑ 3.2. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

- 23.** Στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάστηκε αφενός εάν η χορήγηση της βοήθειας για την αποκατάσταση ήταν επαρκώς ταχεία για να καλύψει τις ανάγκες των πληγέντων από τις καταστροφές¹⁹, και αφετέρου εάν τα συστήματα στα οποία βασίζονταν η Επιτροπή για την παρακολούθηση της αποδοτικότητας της χορήγησης και της προόδου που σημειώθηκε, σε σύγκριση με τα προγράμματα, μπορούσαν να διασφαλίσουν τη χρηστή οικονομική διαχείριση της βοήθειας²⁰.

ΤΑΧΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ, ΒΡΑΔΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΥΦΩΝΑ MITCH

- 24.** Έπειτα από το μακροχρόνιο στάδιο σχεδιασμού των έργων στην Κεντρική Αμερική, υπήρξαν περαιτέρω καθυστερήσεις κατά την υλοποίηση οι οποίες συχνά σχετίζονταν με δυσκολίες στην ανεύρεση ικανοποιητικών αναδόχων ή προσδιορισμού της κατάλληλης γης (βλ. πλαίσιο 1).

¹⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2258/96 του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 1996, σχετικά με δράσεις αποκατάστασης και ανασυγκρότησης προς όφελος των αναπτυσσόμενων χωρών (ΕΕ L 306 της 28.11.1996, σ. 1).

²⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2005) 153 της 20ής Απριλίου 2005 σχετικά με την ενίσχυση της ανταπόκρισης της ΕΕ σε περιπτώσεις καταστροφών και κρίσεων σε τρίτες χώρες.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ

Στη **Νικαράγουα** ένα αποχετευτικό έργο ξεκίνησε μόλις το 2006, δηλαδή περισσότερο από επτά έτη μετά τον τυφώνα Mitch, εξαιτίας του παρατεταμένου σταδίου σχεδιασμού, της ανάγκης επανασχεδιασμού λόγω μη ικανοποιητικού αρχικού σχεδιασμού και των δυσκολιών στην εξεύρεση κατάλληλου αναδόχου. Οι προθεσμίες παρατάθηκαν για τη **μονάδα διαχείρισης προγράμματος**, η οποία είναι υπεύθυνη για το έργο ύδρευσης και αποχέτευσης στην **Ονδούρα**, λόγω δυσκολιών στον προσδιορισμό της κατάλληλης γης. Το ίδιο συνέβη για τη μονάδα διαχείρισης προγράμματος που είναι υπεύθυνη για το έργο υγείας και εκπαίδευσης στην Ονδούρα, λόγω έλλειψης δυναμικού του οργανισμού υλοποίησης.

Στη **Σρι Λάνκα** η Επιτροπή διοχέτευσε 40 εκατ. ευρώ μέσω της **Ασιατικής Τράπεζας Ανάπτυξης** για την αποκατάσταση του εθνικού οδικού δικτύου. Οι εργασίες στην εθνική οδό A2, στον Νότο, ξεκίνησαν μόλις το 2007, ενώ ο διαγωνισμός για εργασίες στην εθνική οδό A4, στα ανατολικά, βρισκόταν τον Σεπτέμβριο του 2007 ακόμη στο στάδιο αξιολόγησης. Η ολοκλήρωση του έργου των 5 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη της επαγγελματικής δραστηριότητας, το οποίο υλοποιεί μια **οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών**, έχει καθυστερήσει λόγω της χειροτέρευσης της κατάστασης σε ό,τι αφορά την ασφάλεια και παρατάθηκε για ένα έτος, μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2008.

- 25.** Μεταξύ των διαφόρων ανταποκρίσεων, ταχύτερη υπήρξε εκείνη του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών στην Ινδονησία και, αν και παρουσιάστηκαν ορισμένες καθυστερήσεις, επιτεύχθηκαν πολλά αποτελέσματα στην περιοχή εντός μιας διετίας μετά το τσουνάμι.
- 26.** Στη Σρι Λάνκα η πρόοδος υπήρξε βραδεία. Παρουσιάστηκαν καθυστερήσεις στην αποκατάσταση του εθνικού οδικού δικτύου, η οποία χρηματοδοτήθηκε μέσω της Ασιατικής Τράπεζας Ανάπτυξης. Επιπλέον, ως συνέπεια της ανάγκης επανασχεδιασμού (βλ. σημείο 22), οι εργασίες για τα έργα που υλοποιούσαν οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών άρχισαν μόλις το δεύτερο ήμισυ του 2007. Παρουσιάστηκαν περαιτέρω καθυστερήσεις λόγω κυρίως δυσκολιών πρόσληψης προσωπικού. Κατά συνέπεια, οι εργασίες για τα έργα αποκατάστασης του περιβάλλοντος και του τοπικού οδικού δικτύου, τις οποίες πραγματοποιούν οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών, άρχισαν μόλις τρία χρόνια μετά το τσουνάμι.

Πρόοδος των εργασιών στην εθνική οδό Α2, στη Σρι Λάνκα

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ηλεκτρικό Συνέδριο.

ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- 27.** Στην Κεντρική Αμερική τα έργα αποκατάστασης υλοποιήθηκαν μέσω μονάδων διαχείρισης προγράμματος, ενώ η αντιπροσωπεία πραγματοποίησε κατά κανόνα στενή παρακολούθηση και έλεγχο των δαπανών. Παρόλ' αυτά, η Επιτροπή δεν εξασφάλισε τη διαθεσιμότητα πληροφοριακών στοιχείων συγκριτικού ή πρότυπου κόστους για την παρακολούθηση και απόδειξη της αποδοτικότητας της υλοποίησης (βλ. πλαίσιο 2). Επίσης, για ορισμένα έργα, όπως οι εργασίες ύδρευσης και αποχέτευσης, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να επιτύχει την κατάρτιση σαφώς ποσοτικοποιημένων στόχων υλοποιήσεων προκειμένου να εκτιμάται κατά πόσο επιτυγχάνονται τα προγραμματισμένα αποτελέσματα. Εξάλλου, η προγραμματισμένη εξωτερική μεσοπρόθεσμη αξιολόγηση του περιφερειακού προγράμματος για την ανασυγκρότηση της Κεντρικής Αμερικής δεν πραγματοποιήθηκε.

ΠΛΑΙΣΙΟ 2

ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ Ή ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΟΣΤΟΥΣ

Το κόστος ανά μονάδα συγκρίσιμων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του περιφερειακού προγράμματος για την ανασυγκρότηση της **Κεντρικής Αμερικής** (για παράδειγμα, κόστος ανά κατοικία, ανά κυβικό μέτρο αποθήκευσης ύδατος, ανά τουαλέτα, ανά μέτρο αποχέτευσης και αγωγού ύδρευσης) δεν υπολογίζεται συστηματικά ούτε συγκρίνεται από την αντιπροσωπεία, ούτως ώστε να μπορούν να παρακολουθηθούν, να αιτιολογηθούν και να εξηγηθούν σημαντικές διακυμάνσεις. Αυτό συμβαίνει παρά τις ενδείξεις για ευρεία κλίμακα κόστους ανά μονάδα σε ό,τι αφορά τις δραστηριότητες αυτές. Για παράδειγμα, η **μονάδα διαχείρισης προγράμματος**, η οποία είναι υπεύθυνη για το έργο που αφορά την περιφέρεια της Μανάγκουα, κατέβαλε 7000 ευρώ ανά κατοικία σε μια οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών, ενώ η μονάδα διαχείρισης προγράμματος που είναι υπεύθυνη για το έργο δημοτικής διαχείρισης στην Ονδούρα μπόρεσε να χτίσει κατοικίες με μόλις 2900 ευρώ έκαστη με τη συμμετοχή των δικαιούχων στις ομάδες κατασκευής.

Οι εκθέσεις του **καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών** στην Ινδονησία δεν συνδέουν τις υλοποιήσεις των έργων με το αντίστοιχο κόστος και, επομένως, δεν παρέχουν κάποια βάση για την εκτίμηση της βέλτιστης σχέσης κόστους αποτελεσματικότητας ή για συγκριτική αξιολόγηση.

Στη **Σρι Λάνκα** η αντιπροσωπεία ανέθεσε έργα που ανέρχονταν σε 40 εκατ. ευρώ περίπου σε **οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών**. Με βάση ευρεία εκτίμηση, η αντιπροσωπεία θεώρησε αυτή την προσέγγιση προτιμότερη από την προσφυγή σε αναδόχους του ιδιωτικού τομέα ή σε μη κυβερνητικούς οργανισμούς. Προκειμένου να καταδειχθεί η αποδοτικότητα της επιλεγμένης προσέγγισης, το κόστος ανά μονάδα, όπως το κόστος ανά χιλιόμετρο του οδικού δικτύου που κατασκεύασε η οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών μέσω συμβάσεων στις οποίες συμμετείχαν οι κοινότητες (λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες), θα μπορούσε να παρακολουθηθεί και να συγκριθεί με το κόστος εναλλακτικών μηχανισμών.

- 28.** Στην Ινδονησία, το καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών λαμβάνει το 40% των κεφαλαίων του από την Επιτροπή και ένα επιπλέον 50% από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα περισσότερα έργα που χρηματοδοτούνται από το καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών τα διαχειρίζεται η Παγκόσμια Τράπεζα, η οποία δεν κοινοποιούσε συστηματικά στη διευθύνουσα επιτροπή τις εσωτερικές εκθέσεις παρακολούθησης που καταρτίζονταν μετά τις επιτόπιες επισκέψεις στα έργα. Οι δημοσιευόμενες ετήσιες εκθέσεις προόδου του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών δεν παρείχαν ολοκληρωμένη και ισορροπημένη εικόνα της κατάστασης υλοποίησης των έργων, αλλά αντίθετα τόνιζαν την πρόοδο χωρίς να αναφέρουν τις καθυστερήσεις. Η Επιτροπή και άλλοι χορηγοί κατάφεραν να βελτιώσουν την ποιότητα των πληροφοριακών στοιχείων λαμβάνοντας εμπειριστάωμένη έκθεση προόδου για την περίοδο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2006 και για τις επόμενες εξαμηνιαίες περιόδους. Όπως συνέβη και μετά τον τυφώνα Mitch, δεν υπήρχαν συγκριτικά στοιχεία για το κόστος. Επίσης, για ορισμένα έργα δεν καταρτίστηκαν σαφώς ποσοτικοποιημένοι στόχοι υλοποιήσεων, όπως στην περίπτωση του «Έργου για την αστική φτώχεια», για το οποίο παρασχέθηκε κατάλογος των συνολικών αναγκών ο οποίος υπερέβαινε τη διαθέσιμη χρηματοδότηση.
- 29.** Στη Σρι Λάνκα, σε ό,τι αφορά τα έργα που υλοποιήθηκαν από μια οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών, η Επιτροπή δεν εξασφάλισε την ύπαρξη συγκριτικών στοιχείων κόστους για την παρακολούθηση και απόδειξη της αποδοτικότητας της υλοποίησης. Ομοίως, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να επιτύχει την κατάρτιση σαφώς ποσοτικοποιημένων στόχων υλοποιήσεων, για έργα που υλοποιούνται από οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να εκτιμάται εάν επιτυγχάνονται τα προγραμματισμένα αποτελέσματα. Επιπλέον, για τα εν λόγω έργα, η αντιπροσωπεία δεν είχε ακόμη θεσπίσει διαδικασίες για την έγκριση του σχεδιασμού των προγραμματισμένων εργασιών και για την αποδοχή των εργασιών που ολοκληρώθηκαν.

ΤΜΗΜΑ 3.3. ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

²¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2258/96.

- 30.** Στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάστηκε εάν τα αναμενόμενα αποτελέσματα ήταν επαρκώς ορατά και εάν τα έργα κάλυπταν τις ανάγκες όχι μόνο των ατόμων που επλήγησαν άμεσα από τον τυφώνα Mitch και το τσουνάμι, αλλά και του ευρύτερου πληθυσμού. Εξετάστηκε, επίσης, εάν η βοήθεια αποκατάστασης συνδεόταν αποτελεσματικά αφενός με την αρχική βραχυπρόθεσμη ανθρωπιστική αρωγή και αφετέρου με την πιο μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή βοήθεια ²¹. Εξετάστηκαν επίσης ο βαθμός ιδιοκτησίας και τα σχέδια μελλοντικής χρηματοδότησης προκειμένου να αξιολογηθούν οι προοπτικές βιωσιμότητας.

ΠΛΑΙΣΙΟ 3

ΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Οι **μονάδες διαχείρισης προγράμματος**, οι οποίες υλοποίησαν το πρόγραμμα PRRAC στη **Νικαράγουα**, έχουν μεταξύ άλλων κατασκευάσει ή αποκαταστήσει 139 σχολεία, περισσότερες από 1050 κατοικίες, πέντε κέντρα υγείας, μία έδρα υγειονομικής αρχής και έχουν πραγματοποιήσει εργασίες για πόσιμο νερό και αποχέτευση, στις οποίες περιλαμβάνονται πηγάδια, δεξαμενές νερού και τουαλέτες. Στην **Ονδούρα**, οι υλοποιήσεις περιλαμβάνουν εργασίες για πόσιμο νερό και αποχέτευση, 1280 νέες και 200 επισκευασμένες κατοικίες και 336 νέα ή επισκευασμένα σχολεία και κέντρα υγείας.

Έως το τέλος του 2006, το **καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών** στην **Ινδονησία** είχε υποστηρίξει την κατασκευή ή την ανοικοδόμηση 2100 κατοικιών, 1 900 χλμ. κοινοτικού οδικού δικτύου, 240 σχολείων, 118 κοινοτικών κέντρων, 40 κέντρων υγείας και 680 έργων για καθαρό νερό. Ωστόσο, η απόφαση της Επιτροπής να διοχετεύσει τη χρηματοδότησή της

μέσω του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών μείωσε την προβολή του έργου της ΕΕ ενώπιον των δικαιούχων και των χορηγών.

Στη **Σρι Λάνκα**, έως το δεύτερο ήμισυ του 2007 οι υλοποιήσεις εξακολουθούσαν να είναι περιορισμένες αφού οι εργασίες μόλις που ξεκινούσαν σε ό,τι αφορά τα έργα εθνικού και κοινοτικού οδικού δικτύου, τα οποία υλοποιούνταν από την **Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης** και μια **οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών**. Περίπου 100 δράσεις επαγγελματικής δραστηριότητας βρίσκονταν υπό πραγματοποίηση ή είχαν ολοκληρωθεί στο πλαίσιο των έργων ανάπτυξης της επαγγελματικής δραστηριότητας. Το ήμισυ σχεδόν από τις προγραμματισμένες συλλογές συντριμιών είχε πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος αποκατάστασης του περιβάλλοντος, αλλά η κατασκευή χωματερών και κέντρων ανακύκλωσης δεν είχε αρχίσει εξαιτίας των καθυστερήσεων στον εντοπισμό των κατάλληλων περιοχών.

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΠΟΛΛΩΝ ΧΡΗΣΙΜΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- 31.** Παρά τις δυσκολίες στη σύγκριση των επιτευγμάτων με τους προγραμματισμένους στόχους (βλ. σημεία 27 έως 29), τα έργα που χρηματοδότησε η Επιτροπή έχουν παρόλ' αυτά παραγάγει πολλά αποτελέσματα στην Κεντρική Αμερική και την Ινδονησία (βλ. πλαίσιο 3). Ωστόσο, η Επιτροπή και οι εταίροι της δεν διέθεσαν σε ορισμένες περιπτώσεις επαρκή πληροφοριακά στοιχεία —όπως συγκριτικά στοιχεία κόστους— τα οποία να συμβάλουν στο να καταδειχθεί κατά πόσο τα αποτελέσματα αυτά συνιστούσαν αποδοτική χρήση των κεφαλαίων (βλ. σημεία 27 έως 29). Στη Σρι Λάνκα εξαιτίας, εν πολλοίς, της αναζωπύρωσης των συγκρούσεων (βλ. σημεία 22 και 26), παρήχθησαν ελάχιστα αποτελέσματα κατά το δεύτερο ήμισυ του 2007.

Δεξαμενή νερού στη Νικαράγουα

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ηλεκτρικό Συνέδριο.

- 32.** Έπειτα από αμφότερες τις καταστροφές, σημειώθηκαν σημαντικές αυξήσεις τιμών λόγω της αυξημένης ζήτησης για εργατικό δυναμικό, εξοπλισμό και υλικά. Σε ό,τι αφορά τα έργα για τα οποία δεν υπήρχαν σαφώς ποσοτικοποιημένοι στόχοι υλοποιήσεων, ο αντίκτυπος του πληθωρισμού δεν μπορούσε να μετρηθεί, αλλά στις περιπτώσεις που είχαν τεθεί σαφείς στόχοι τα κεφάλαια δεν επαρκούσαν για την πραγματοποίηση όλων των δραστηριοτήτων που είχαν αρχικά προβλεφθεί (βλ. πλαίσιο 4).
- 33.** Η επίτευξη των αποτελεσμάτων των έργων αφορά όχι μόνο την παραγωγή αποτελεσμάτων αλλά και τη διασφάλιση ότι τα αποτελέσματα αυτά είναι χρήσιμα στους δικαιούχους. Στην Ινδονησία, η Επιτροπή αναγνώρισε την ανάγκη να αυξηθεί η χρησιμότητα των κατοικιών που χρηματοδοτήθηκαν από το καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών παρέχοντας την αναγκαία υποδομή υποστήριξης ιδίως για την παροχή πόσιμου νερού. Και στις τρεις χώρες όπου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, τα έργα δεν αποσκοπούσαν απλώς στην αντικατάσταση των κατεστραμμένων υποδομών αλλά και στη συνδρομή του πληθυσμού που επλήγη άμεσα (βλ. σημεία 18 και 19). Ωστόσο, τα έργα αποτελούνταν σε μεγάλο βαθμό από δραστηριότητες ανάπτυξης και όχι αποκατάστασης και στους δικαιούχους συγκαταλεγόταν ο ευρύτερος πληθυσμός (βλ. πλαίσιο 5).

ΠΛΑΙΣΙΟ 4

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η **μονάδα διαχείρισης προγράμματος**, που ήταν υπεύθυνη για τη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας στη **Νικαράγουα**, δεν διέθετε επαρκή κεφάλαια για την κατασκευή του προγραμματισμένου κέντρου υγείας στο San Rafael del Sur. Αυτό συνέβη λόγω των αυξήσεων των τιμών σε ό,τι αφορά το εργατικό δυναμικό και τα υλικά, οι οποίες είχαν αντισταθμίσει με το παραπάνω την επιπρόσθετη τοπική χρηματοδότηση που διατέθηκε εξαιτίας της ενίσχυσης του ευρώ έναντι της νικαραγουανής κόρδοβας.

Το **καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών** στην **Ινδονησία** προγραμματίσει την κατασκευή έως και 10000 κατοικιών και την ανοικοδόμηση 15000 επιπλέον. Ωστόσο, οι στόχοι αυτοί μειώθηκαν σε 6000 και 8400 κατοικίες αντίστοιχα λόγω των αυξήσεων στις τιμές.

Στη **Σρι Λάνκα**, λόγω των αυξήσεων στις τιμές, τα κεφάλαια δεν επαρκούσαν για να καλύψουν όλο το οδικό δίκτυο και τις δραστηριότητες που είχαν αρχικά προβλεφθεί στο πλαίσιο του έργου αποκατάστασης του οδικού δικτύου, το οποίο πραγματοποιείται μέσω της **Ασιατικής Τράπεζας Ανάπτυξης**. Κατά συνέπεια, περίπου 8 εκατ. ευρώ της προγραμματισμένης δημιουργίας υποδομής και δραστηριοτήτων κατασκευής του οδικού δικτύου εγκαταλείφθηκαν, και το έργο αυτό έλαβε επιπρόσθετη χρηματοδότηση 13 εκατ. ευρώ από άλλο πρόγραμμα αποκατάστασης του οδικού δικτύου προκειμένου να καλυφθεί το ανώτερο του αναμενόμενου κόστους κατασκευής. Η αυξανόμενη ενίσχυση του ευρώ έναντι της ρουπίας της Σρι Λάνκα το 2006 και 2007 αναμένεται να αντισταθμίσει τον αντίκτυπο των περαιτέρω αυξήσεων των τιμών.

Κατοικία στην Ατσέ που χρηματοδοτήθηκε από το καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΠΛΑΙΣΙΟ 5

ΤΑ ΕΡΓΑ ΔΕΝ ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΟΥΣΑΝ ΑΠΛΩΣ ΤΗΝ ΚΑΤΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Το έργο για την εκπαίδευση στη **Νικαράγουα** και το έργο ύδρευσης και αποχέτευσης στην **Ονδούρα** αντιμετώπιζαν κυρίως ανάγκες που προϋπήρχαν του τυφώνα Mitch. Κανένα από τα κέντρα υγείας που κατασκευάστηκαν από τη **μονάδα διαχείρισης προγράμματος**, που ήταν υπεύθυνη για το έργο για την υγεία στη Νικαράγουα, δεν προοριζόταν να αντικαταστήσει εκείνα που είχαν καταστραφεί ή που είχαν υποστεί σοβαρές ζημιές από τον τυφώνα Mitch. Ομοίως, οι περισσότερες κατοικίες που κατασκευάστηκαν μέσω των μονάδων διαχείρισης προγράμματος δεν κατασκευάστηκαν για να αντικαταστήσουν εκείνες που είχαν καταστραφεί από τον τυφώνα. Αντιθέτως, οι δικαιούχοι επιλέχθηκαν με βάση την ένδεια και την ευπάθεια. Το παλιό δημαρχείο στο Sandino δεν είχε καταστραφεί από τον Mitch, εντούτοις αναγέρθηκε ένα νέο δημαρχείο επειδή το κύμα των προσφύγων ως συνέπεια του τυφώνα Mitch δημιούργησε μεγαλύτερες απαιτήσεις στη δημοτική διοίκηση.

Στην **Ινδονησία**, το **καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών** χρηματοδότησε έργο 50 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη των υποπεριφερειών (το έργο ανάπτυξης Kecamatan). Από τις 221 υποπεριφέρειες που κάλυπτε το έργο, οι 134 (περισσότερες από το 60 %) δεν είχαν πληγεί άμεσα από το τσουνάμι.

Στη **Σρι Λάνκα** περίπου 70 εκατ. ευρώ χορηγήθηκαν για την αποκατάσταση του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου μέσω έργων τα οποία διαχειρίστηκε η **Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης** και μια **οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών**. Τα εν λόγω οδικά δίκτυα βρίσκονταν σε άσχημη κατάσταση πριν από το τσουνάμι. Το έργο διαχείρισης αποβλήτων που υλοποιήθηκε από μια οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών καλύπτει όλη την περιφέρεια της Ampara και όχι μόνο το παράκτιο τμήμα που επλήγη άμεσα.

ΑΝΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

- 34.** Έπειτα από τον τυφώνα Mitch το 1998, η σύνδεση μεταξύ της αρχικής ανθρωπιστικής αρωγής και της επακόλουθης βοήθειας αποκατάστασης ήταν χαλαρή λόγω της μακράς διαδικασίας σχεδιασμού και των μεταγενέστερων καθυστερήσεων ως προς την ανταπόκριση για την αποκατάσταση (βλ. σημεία 20 και 24).
- 35.** Μετά το τσουνάμι, η ανταπόκριση της Επιτροπής ήταν περισσότερο ευαισθητοποιημένη στη σύνδεση μεταξύ αρωγής και αποκατάστασης και, ιδίως στην Ινδονησία, ο συνδυασμός ορισμένων παραγόντων ενίσχυσε αυτή τη σύνδεση:
- α) Η σχετικά ταχεία ανταπόκριση του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών (βλ. σημείο 25) κατέστησε εφικτή τη σύνδεση ορισμένων έργων για την αποκατάσταση με προηγούμενα ανθρωπιστικά έργα της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ECHO). Για παράδειγμα, η ECHO διέθεσε προσωρινά καταλύματα και, στη συνέχεια, το καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών συνέχισε τη δραστηριότητα αυτή κατασκευάζοντας μόνιμες κατοικίες.
 - β) Η μακρά διάρκεια της ανθρωπιστικής παρέμβασης της ECHO, μέχρι τα μέσα του 2007, βοήθησε τη σύνδεση μεταξύ αρωγής και αποκατάστασης κυρίως επειδή περιελάμβανε βραχυπρόθεσμη αποκατάσταση, όπως την κατασκευή λέμβων και αποβάθρας στο Lamruuk στην Ατσέ.
 - γ) Ο μηχανισμός ταχείας αντίδρασης χρηματοδότησε δραστηριότητες οι οποίες βοήθησαν τη σύνδεση της αρωγής με την αποκατάσταση, όπως π.χ. την παροχή δορυφορικών απεικονίσεων. Επίσης, χρηματοδότησε προσπάθειες διαμεσολάβησης μεταξύ της κυβέρνησης της Ινδονησίας και του Κινήματος για μια Ελεύθερη Ατσέ (GAM), γεγονός που οδήγησε σε ειρηνευτική συμφωνία τον Αύγουστο του 2005, ενισχύοντας τα θεμέλια για την αποκατάσταση και την πιο μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.

- 36.** Παρόλ' αυτά, το καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών αντιμετώπισε με καθυστέρηση τον βασικό τομέα της αποκατάστασης της επαγγελματικής δραστηριότητας ο οποίος απωλέσθη με το τσουνάμι. Μόλις τον Μάιο του 2007, το καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών διέθεσε το ποσό των 50 εκατ. ευρώ για την οικονομική ανάπτυξη και την επαγγελματική δραστηριότητα. Μολονότι πολλά άτομα έχουν εργαστεί σε έργα του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών, αυτό συνέβη μόνο βραχυπρόθεσμα, ενώ οι πιο ειδικευμένοι εργάτες δεν προέρχονταν από την Ατσέ.

Έργο της ECHO για την αποκατάσταση της επαγγελματικής δραστηριότητας των ψαράδων στην Ατσέ

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

- 37.** Στη Σρι Λάνκα, η ECHO παρέμεινε επίσης μέχρι τα μέσα του 2007 και ο μηχανισμός ταχείας αντίδρασης χρηματοδότησε έργο ταχείας επανόρθωσης ύψους 2 εκατ. ευρώ προκειμένου να απομακρυνθούν τα συντρίμια και να βελτιωθεί η αποστράγγιση. Εντούτοις, παρά τα μέτρα αυτά, η σύνδεση μεταξύ αρωγής και αποκατάστασης ήταν ισχνή επειδή η ECHO είχε επικεντρώσει τις ανθρωπιστικές της δραστηριότητες στο Βορρά και στα ανατολικά, περιοχές οι οποίες στη συνέχεια κατέστησαν σε μεγάλο βαθμό απροσπέλαστες λόγω της κλιμάκωσης των συγκρούσεων. Κατά συνέπεια, δεν μπορούσαν να υλοποιηθούν δραστηριότητες αποκατάστασης σε πολλές περιοχές όπου προηγουμένως είχαν πραγματοποιηθεί δραστηριότητες της ECHO. Πέραν αυτού, η Επιτροπή επέλεξε να μην επακολουθήσει της παροχής μεταβατικών καταλυμάτων η κατασκευή μόνιμων κατοικιών επειδή, συγκριτικά, ο οικιστικός τομέας υπερχρηματοδοτούνταν από άλλους χορηγούς.

ΙΣΧΥΡΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- 38.** Η στρατηγική ανταπόκρισης της Επιτροπής, κατόπιν αμοτέρων των καταστροφών, συνίστατο όχι απλώς στο να ανασυγκροτήσει τις κατεστραμμένες υποδομές και να αποκαταστήσει την επαγγελματική δραστηριότητα των ατόμων που επλήγησαν άμεσα από τις καταστροφές, αλλά και να αντιμετωπίσει πιο μακροπρόθεσμες ανάγκες ανάπτυξης όχι μόνο των άμεσα πληγέντων από τις καταστροφές αλλά και του ευρύτερου πληθυσμού (βλ. σημεία 18, 19 και 33). Αυτός ο προσανατολισμός ευρύτερης ανάπτυξης έχει υλοποιηθεί στην πράξη. Η συγκεκριμένη προσέγγιση ήταν συνεπής με τις εθνικές στρατηγικές και, επομένως, επικροτήθηκε από τις δικαιούχες κυβερνήσεις οι οποίες τόνισαν τη σημασία της «μεταμόρφωσης» έπειτα από τον τυφώνα Mitch και της «καλύτερης ανοικοδόμησης» μετά το τσουνάμι. Για παράδειγμα, στην έκθεση της κυβέρνησης της Σρι Λάνκα, τον Δεκέμβριο του 2006, για την αποκατάσταση μετά το τσουνάμι επιδοκιμάζονται οι εταίροι που έθεσαν ως στόχο τους ολόκληρες περιφέρειες και όχι μόνο τα παράκτια τμήματα που επλήγησαν άμεσα από το τσουνάμι.

ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

- 39.** Μετά τον τυφώνα Mitch, η υλοποίηση εκ μέρους της Επιτροπής της ανταπόκριση για την αποκατάσταση στην Κεντρική Αμερική μέσω των μονάδων διαχείρισης προγράμματος χωρίς τη συμμετοχή κάποιου εθνικού αντίστοιχου φορέα φαίνεται πλέον ασυνεπής, αν ληφθεί υπόψη η έμφαση που δίδεται στην αυτεξουσιότητα από την τρέχουσα πολιτική ανάπτυξης²². Ως αποτέλεσμα, υφίσταται ο κίνδυνος χαμηλής βιωσιμότητας εξαιτίας της μη συμμετοχής των τοπικών φορέων. Σε ορισμένα έργα επιδιώχθηκε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αυτό αυξάνοντας την τοπική αυτεξουσιότητα κατά την υλοποίησή τους. Παρόλ' αυτά, οι κοινότητες των δικαιούχων δεν συμμετείχαν άμεσα στην κατασκευή κέντρων υγείας και σχολείων. Η βιωσιμότητα των έργων ύδρευσης και αποχέτευσης θα εξαρτηθεί από τη θέσπιση αποτελεσματικών μηχανισμών καταβολής τελών και από τις εθνικές πολιτικές στον εν λόγω τομέα.

²² Η «Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη», η οποία εγκρίθηκε από κοινού τον Δεκέμβριο του 2005 από το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και το Κοινοβούλιο, ορίζει ότι μια κοινή αρχή της συνεργασίας για την ανάπτυξη είναι η αυτεξουσιότητα των προγραμμάτων από τις χώρες-εταίρους. Ομοίως, στη δήλωση του Παρισιού για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, τον Μάρτιο του 2005, η οποία υπογράφηκε από τους υπουργούς των ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών, διαβεβαιώνεται η δέσμευση να ευθυγραμμίζεται η βοήθεια με τα συστήματα και τις διαδικασίες των χωρών-εταίρων, καθώς και να συμβάλει στην ενίσχυση των δυνατοτήτων τους.

Νεοανεγερθέν σχολείο στην Ονδούρα

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ηλεκτρικό Συνέδριο.

- 40.** Αντιθέτως, στην Ινδονησία μετά το τσουνάμι ο εθνικός οργανισμός που ήταν υπεύθυνος για το συντονισμό της προσπάθειας ανασυγκρότησης εξέτασε όλες τις προτάσεις έργων του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών, ενώ ασκούσε από κοινού και την προεδρία. Πέραν αυτού, στο πλαίσιο των έργων υιοθετήθηκε επίσης η προσέγγιση της συμμετοχής στον προγραμματισμό ώστε να διασφαλιστεί ότι τα έργα θα τηρούν τις τοπικές προτεραιότητες. Η κατ' αυτόν τον τρόπο συνεργασία με τον δικαιούχο πληθυσμό αυξάνει τις προοπτικές βιωσιμότητας δεδομένης, ιδίως, της ειρηνευτικής συμφωνίας στην οποία η Επιτροπή συνέβαλε με τη χρηματοδότηση των προσπαθειών διαμεσολάβησης. Εντούτοις, η συνέχιση της υποστήριξης της κυβέρνησης και η βιώσιμη χρηματοδότηση παραμένουν ευαίσθητα θέματα.
- 41.** Ομοίως, στη Σρι Λάνκα υπήρξε σημαντική διαβούλευση με τον τοπικό πληθυσμό. Παρόλ' αυτά, η βιωσιμότητα του έργου διαχείρισης των αποβλήτων, το οποίο υλοποιεί μια οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών, θα εξαρτηθεί από τη θέσπιση αποτελεσματικού μηχανισμού καταβολής τελών. Η βιωσιμότητα του εθνικού οδικού δικτύου, που υλοποιείται από την Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης, θα εξαρτηθεί από την ορθή λειτουργία του ταμείου συντήρησης του νέου οδικού δικτύου. Σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητα του τοπικού οδικού δικτύου, το οποίο υλοποιείται από μια οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών, αυτή θα εξαρτηθεί από την ποιότητα της κατασκευής. Μολονότι τα έργα που χρηματοδοτεί η Επιτροπή παρέχουν ένα σαφές πλαίσιο της συνεργασίας των διαφόρων εθνοτικών κοινοτήτων, οι συνεχιζόμενες συγκρούσεις στη Σρι Λάνκα διακυβεύουν όλες τις καταβαλλόμενες προσπάθειες για την τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα των έργων.

Κατασκευή τοπικής οδού με τη συνδρομή εργατικού δυναμικού της κοινότητας στη Σρι Λάνκα

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- 42.** Η Επιτροπή χρησιμοποίησε τρεις διαφορετικούς μηχανισμούς υλοποίησης για τη χορήγηση της βοήθειάς της ως ανταπόκριση για την αποκατάσταση μετά τον τυφώνα Mitch και το τσουνάμι (μονάδες διαχείρισης προγράμματος στην Κεντρική Αμερική, συνεισφορές σε καταπιστευματικό ταμείο πολλών χορηγών στην Ινδονησία και συνεισφορές σε διεθνείς οργανισμούς στη Σρι Λάνκα). Στον πίνακα 5 παρουσιάζονται οι επιδόσεις της Επιτροπής σε αυτές τις τρεις περιοχές σε ό,τι αφορά τα τρία ερωτήματα ελέγχου. Η επιλογή του μηχανισμού υλοποίησης δεν συνιστά τον μοναδικό παράγοντα που επηρεάζει τις επιδόσεις, όπως κατέστη σαφές με το παράδειγμα της Σρι Λάνκα, όπου η αναζωπύρωση των συγκρούσεων μετά το τσουνάμι επιβράδυνε το ρυθμό αποκατάστασης και περιόρισε το γεωγραφικό εύρος της.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ

Ερώτημα του ελέγχου	Κριτήρια	Κεντρική Αμερική μετά τον τυφώνα Mitch	Ινδονησία μετά το τσουνάμι	Σρι Λάνκα μετά το τσουνάμι
Προσδιορισμός αναγκών	Έγκαιρη στρατηγική που ενσωματώνει ευρύτερα θέματα	+	+	+
	Έγκαιρος σχεδιασμός με συμμετοχή των δικαιούχων	-	+	+ - ¹
Χορήγηση βοήθειας	Έγκαιρη υλοποίηση	-	+	- ¹
	Παρακολούθηση της αποδοτικότητας	- ²	- ²	- ²
Επίτευξη αποτελεσμάτων	Επίτευξη χρήσιμων αποτελεσμάτων	+	+	- ¹
	Σύνδεση με ανθρωπιστική αρωγή	-	+	- ¹
	Σύνδεση με πιο μακροπρόθεσμη ανάπτυξη	+	+	+
	Προοπτικές βιωσιμότητας	-	+	- ¹

+ = πλεονέκτημα; - = μειονέκτημα

¹ Συνδέεται με συγκρούσεις στη χώρα.

² Αφορά κυρίως τη συλλογή συγκριτικών στοιχείων κόστους και σαφώς καθορισμένους στόχους αποτελεσμάτων.

Προσδιόρισε επαρκώς η Επιτροπή τις ανάγκες αποκατάστασης των πληγέντων από τις καταστροφές;

- 43.** Σε ό,τι αφορά τον προσδιορισμό των αναγκών και το σχεδιασμό των έργων έπειτα από αμφότερες τις καταστροφές, η Επιτροπή ανέπτυξε ταχέως μια στρατηγική η οποία διακρινόταν από ευαισθησία ως προς τις ανάγκες του ευρύτερου πληθυσμού και όχι μόνο των ατόμων των οποίων τα περιουσιακά στοιχεία υπέστησαν μερική ή ολική ζημία από την καταστροφή. Έπειτα από το τσουνάμι, η Επιτροπή σχεδίασε έργα ταχύτερα απ' ό,τι μετά τον τυφώνα Mitch και με μεγαλύτερη συμμετοχή των δικαιούχων, προκειμένου να υποβοηθηθεί η βιωσιμότητα (βλ. σημεία 17 έως 22).

ΣΥΣΤΑΣΗ 1

Η Επιτροπή πρέπει να συνεχίσει να εξελίσσει την προσέγγιση που υιοθέτησε μετά το τσουνάμι, η οποία καθιστά εφικτά, αφενός, τον ταχύ σχεδιασμό των έργων για την αποκατάσταση και, αφετέρου, τη συμμετοχή των δικαιούχων με σκοπό την ενίσχυση της αυτεξουσιότητας και της βιωσιμότητας.

Εξασφαλίζουν οι διαδικασίες της Επιτροπής την έγκαιρη και αποτελεσματική χορήγηση της βοήθειας;

- 44.** Η χορήγηση της βοήθειας υπήρξε ταχύτερη στην Ινδονησία, ενώ στη Σρι Λάνκα ελάχιστα έχουν επιτευχθεί μέχρι στιγμής εξαιτίας, εν πολλοίς, της αναζωπύρωσης των συγκρούσεων. Στην περίπτωση του τσουνάμι, η Επιτροπή δεν αντιμετώπισε όλες τις βασικές αδυναμίες στα συστήματα παρακολούθησης και εποπτείας της αποδοτικότητας της βοήθειας για την αποκατάσταση, οι οποίες είχαν παρατηρηθεί στην περίπτωση του Mitch. Πιο συγκεκριμένα, δεν διασφάλισε την κατάρτιση σαφώς ποσοτικοποιημένων στόχων υλοποιήσεων για όλα τα έργα ούτε την παραγωγή επαρκών πληροφοριακών στοιχείων από τα συστήματα ώστε να καταδεικνύεται η αποδοτικότητα της χορήγησης βοήθειας (βλ. σημεία 23 έως 29).

ΣΥΣΤΑΣΗ 2

Προκειμένου να βελτιωθεί η εποπτεία των κεφαλαίων, η Επιτροπή πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειές της, σε πλήρη συνεργασία με τους άλλους χορηγούς, για τη βελτίωση της διαφάνειας των περιοδικών εκθέσεων του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών στην Ινδονησία, και να καθιερώσει ανεξάρτητη επιθεώρηση ποιότητας του σχεδιασμού των έργων και της αποδοχής των ολοκληρωμένων εργασιών των οργανώσεων των Ηνωμένων Εθνών που διαχειρίζονται κεφάλαια της ΕΕ στη Σρι Λάνκα.

ΣΥΣΤΑΣΗ 3

Η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα συγκριτικών στοιχείων κόστους για την παρακολούθηση και απόδειξη της αποδοτικότητας της υλοποίησης των έργων. Επίσης, πρέπει να διασφαλίσει την κατάρτιση σαφών στόχων των έργων προκειμένου να είναι δυνατή η εκτίμηση του κατά πόσο επιτυγχάνονται τα προγραμματισμένα αποτελέσματα.

Έχουν επιτύχει τα έργα τα αναμενόμενα αποτελέσματά τους, συμπεριλαμβανομένων των ικανοποιητικών συνδέσεων μεταξύ της βραχυπρόθεσμης αρωγής και της πιο μακροπρόθεσμης ανάπτυξης;

- 45.** Σε ό,τι αφορά την επίτευξη των αποτελεσμάτων, έχουν υλοποιηθεί σημαντικά χρήσιμα έργα στην Κεντρική Αμερική και την Ινδονησία, μολονότι οι αυξήσεις των τιμών έπειτα από τις δύο καταστροφές μείωσαν την ποσότητα των υλοποιήσεων. Στην Ινδονησία τα αποτελέσματα δεν ήταν επαρκώς ορατά από τους δικαιούχους και τους χορηγούς, επειδή τα κεφάλαια διοχετεύθηκαν μέσω του καταπιστευματικού ταμείου πολλών χορηγών. Μετά τον τυφώνα Mitch και το τσουνάμι, συμπεριλήφθηκαν στους δικαιούχους όχι μόνο οι άμεσα πληγέντες από την καταστροφή αλλά και ο ευρύτερος πληθυσμός. Μολονότι η σύνδεση με την προηγούμενη ανθρωπιστική βοήθεια παρουσίαζε διακυμάνσεις, η σύνδεση με την πιο μακροπρόθεσμη ανάπτυξη ήταν ισχυρή, στοιχείο που ενισχύει τις προοπτικές βιωσιμότητας. Παρόλ' αυτά, η συνεχής υποστήριξη της κυβέρνησης και η βιώσιμη χρηματοδότηση παραμένουν ευαίσθητα θέματα (βλ. σημεία 30 έως 41).

ΣΥΣΤΑΣΗ 4

Η Επιτροπή πρέπει να προβλέπει καλύτερα τυχόν σημαντικές αυξήσεις τιμών έπειτα από φυσικές καταστροφές ώστε να επιτυγχάνει τη διαχείρισή τους, για παράδειγμα μέσω αυξημένης προσφυγής στο εργατικό δυναμικό των κοινοτήτων και στους τοπικούς πόρους.

ΣΥΣΤΑΣΗ 5

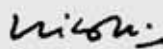
Πρέπει να διασφαλίζεται η επαρκής προβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως όταν τα έργα υλοποιούνται μέσω διεθνών οργανισμών.

ΣΥΣΤΑΣΗ 6

Η Επιτροπή, αρχίζοντας από το στάδιο σχεδιασμού των έργων, πρέπει να λαμβάνει εγκαίρως τα ενδεδειγμένα μέτρα ώστε να εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα των έργων.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του στις 12 Ιουνίου 2008.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Vítor Manuel da Silva Caldeira
Πρόεδρος

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

III.

Οι συνθήκες που επικράτησαν μετά τον τυφώνα Mitch και το τσουνάμι ήταν ανόμοιες. Σε ό,τι αφορά τον τυφώνα Mitch, πραγματοποιήθηκε ευρεία διαδικασία διαβουλεύσεων στην οποία συμμετείχαν όλοι οι ενδιαφερόμενοι τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, με αντικείμενο την κατάσταση και την υλοποίηση του περιφερειακού προγράμματος για την ανασυγκρότηση της Κεντρικής Αμερικής (PRRAC). Για τις δράσεις που τέθηκαν σε εφαρμογή μετά τον τυφώνα Mitch υπήρξε σημαντική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.

Με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τη διαδικασία διαβουλεύσεων για τον τυφώνα Mitch, η αντίδραση για την αντιμετώπιση του τσουνάμι συντονίστηκε ικανοποιητικά σε διεθνές επίπεδο και οικοδομήθηκε με γρήγορους ρυθμούς πάνω στην επιτυχία της ανθρωπιστικής φάσης και στην ταχεία έναρξη της εφαρμογής των εθνικών σχεδίων ανασυγκρότησης. Ειδικότερα, η σύσταση του ειδικού ταμείου πολλαπλών χορηγών βοήθειας (Multi Donor Trust Fund) στην Ινδονησία, με επικεφαλής την ΕΕ, έπαιξε καθοριστικό ρόλο για τη διευκόλυνση του συντονισμού των χορηγών βοήθειας και τη συγκέντρωση κεφαλαίων από διαφορετικές πηγές με σκοπό την ταχεία εγκαινίαση της διαδικασίας αποκατάστασης μέσω της εφαρμογής ορθών πολιτικών¹.

IV.

Στην Κεντρική Αμερική ξεκίνησε το 2001 η υλοποίηση ορισμένων δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα σε σχέση με μικρότερες δράσεις. Όλα τα σχετικά σχέδια περιελάμβαναν εκτιμήσεις των αποτελεσμάτων και προέβλεπαν την κατάρτιση περιοδικών εκθέσεων για την παρακολούθηση της προόδου και τη συνακόλουθη λήψη των απαραίτητων διορθωτικών μέτρων. Η παρακολούθηση καθώς και η ενδιάμεση και τελική αξιολόγηση των σχεδίων πραγματοποιήθηκαν όπως ακριβώς είχε προγραμματιστεί.

¹ Το ειδικό ταμείο πολλαπλών χορηγών βοήθειας για την αποκατάσταση των επαρχιών Ατσέ και Νίας (Multi Donor Trust Fund for the Reconstruction of Aceh and Nias — MDTF) χρηματοδοτείται από 15 διεθνείς και διμερείς οργανώσεις, ενώ το 90 % της χρηματοδότησης παρέχεται από την ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κράτη μέλη).

Σε ό,τι αφορά το τσουνάμι, τόσο στην Ινδονησία όσο και στη Σρι Λάνκα, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι εκτιμήσεις του κόστους συμπεριλαμβάνονται στα έγγραφα αξιολόγησης εκάστου σχεδίου, καθώς και στις συμβατικές ρυθμίσεις που συνήφθησαν με τους εταίρους υλοποίησης. Η αποτελεσματική χρήση των σχετικών κονδυλίων παρακολουθείται επί μονίμου βάσεως από την Επιτροπή. Το τελικό πραγματικό κόστος βεβαιώνεται κατά τη λήξη του εκάστοτε σχεδίου όπως προκύπτει από προκηρυχθέντες διαγωνισμούς, αλλά και με γνώμονα τις λοιπές ανάγκες ή προσαρμογές που απαιτήθηκαν κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σχεδίου. Η Επιτροπή θα συμπεριλάβει εκτιμήσεις για την αποτελεσματικότητα σε σχέση με το κόστος όλων των σχεδίων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης και της τελικής αξιολόγησης.

Στη Σρι Λάνκα, μετά την επίσκεψη στελεχών του Συνεδρίου, η Επιτροπή ενίσχυσε τους μηχανισμούς ανεξάρτητου ελέγχου της ποιότητας προ της αποδοχής των ολοκληρωμένων έργων.

V.

Τα σχέδια στο πλαίσιο του PRRAC σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν βάσει μεθοδολογίας η οποία έλαβε υπόψη όχι μόνο τα αποτελέσματα υπό μορφή υποδομών αλλά και τις δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και κατάρτισης, ούτως ώστε να ενδυναμωθούν οι εθνικοί και δημοτικοί θεσμοί και οι αποδέκτριες οργανώσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το PRRAC συνέβαλε επίσης στην ενίσχυση πρωτοβουλιών αποκέντρωσης μέσω της ανάπτυξης των διαχειριστικών ικανοτήτων τοπικών φορέων με στόχο την υπερπήδηση περιφερειακών ανισοτήτων (σχέδια στους τομείς της υγείας και της παιδείας στο Ελ Σαλβαδόρ).

Στην περίπτωση του τσουνάμι, η ανταπόκριση της Επιτροπής αποτελούσε αναπόσπαστο στοιχείο των συνολικών εθνικών σχεδίων ανασυγκρότησης. Κατ' εφαρμογή της αρχής που είναι γνωστή ως «ας τα ξαναφτιάξουμε καλύτερα από πριν» (building back better), ενδείκνυται να διασφαλιστεί η διατήρηση και βιωσιμότητα των σχεδίων ανασυγκρότησης στην περίπτωση της ανάκτησης στέγης και μέσων επιβίωσης από ιδιώτες δικαιούχους, ενώ στην περίπτωση δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών είναι σκό-

πιμη η ανάληψη δεσμεύσεων στο πλαίσιο των προϋπολογισμών των τοπικών και κεντρικών κυβερνήσεων.

VI.

Οι απαντήσεις της Επιτροπής στις επιμέρους συστάσεις του Συνεδρίου παρατίθενται στις παραγράφους 42 έως 45.

Κεφαλαίο 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

4.

Το περιφερειακό πρόγραμμα για την ανασυγκρότηση της Κεντρικής Αμερικής (PRRAC) ήταν η κύρια ενέργεια από μέρους της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του τυφώνα Mitch και συνοδεύτηκε από την αναδιάταξη των διμερών προγραμμάτων συνεργασίας, την αύξηση των χορηγήσεων για τη συγχρηματοδότηση μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και την παροχή πρόσθετης στήριξης στον τομέα της επισιτιστικής ασφάλειας.

Κεφαλαίο 3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

20.

Η υλοποίηση μέσω μονάδων διαχείρισης σχεδίων ήταν αποτέλεσμα ad hoc συμφωνίας με τις δικαιούχες χώρες σε συνάρτηση με τις έκτακτες συνθήκες που επικρατούσαν και την ανυπαρξία σε τοπικό επίπεδο της ικανότητας υλοποίησης των απαραίτητων ενεργειών. Το PRRAC έχει αποδείξει ότι είναι εφικτή η επίτευξη υψηλού βαθμού συμμετοχής από πλευράς εθνικών θεσμικών οργάνων και δικαιούχων, χωρίς αυτά να είναι κατ' ανάγκη επιφορτισμένα ευθέως ή κατ' αποκλειστικότητα με τη διαχείριση του προγράμματος. Στο πλαίσιο του PRRAC, η υλοποίηση των σχεδίων μέσω μονάδων διαχείρισης σχεδίων (ΜΔΣ) εξάλειψε μερικές από τις πολιτικές εντάσεις και αντιζηλίες, καθώς και διοικητικές αδυναμίες οι οποίες συνήθως δυσχεραίνουν την υλοποίηση σχεδίων των οποίων σημαντικά τμήματα αφορούν τις υποδομές.

24.

Ο χρόνος που απαιτήθηκε για την κατάρτιση και υλοποίηση των σχεδίων οφείλεται στην περιπλοκότητα ενός εγχειρήματος το οποίο αποβλέπει στην κάλυψη πολυδιάστατων αναγκών αποκατάστασης. Ορισμένες εργασίες, ιδίως σε σχέση με μικρότερης κλίμακας δράσεις

του PRRAC, άρχισαν να υλοποιούνται σταδιακά από τα τέλη του 2001.

26.

Η σταδιακή κλιμάκωση της ένοπλης σύγκρουσης στη Σρι Λάνκα κατέστησε πολύ δύσκολες τις συνθήκες υπό τις οποίες έπρεπε να αναληφθεί η όλη προσπάθεια, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη προόδου για την προσέγγιση των τοπικών κοινωνιών.

Πλαίσιο 1

Παρά τις καθυστερήσεις που έχουν αναφερθεί σε σχέση με το PRRAC στην Ονδούρα, τα σχέδια στους τομείς της υγείας και της παιδείας πέτυχαν τους στόχους τους και, παραδείγματος χάρη, συνέβαλαν στη βελτίωση του δημόσιου συστήματος σχολικής εκπαίδευσης.

27.

Η Επιτροπή επισημαίνει τη χρησιμότητα της σύγκρισης κόστους ανά μονάδα για την καλύτερη κατάρτιση του προϋπολογισμού και ανάλυση της αναμενόμενης σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας, αλλά θα ήθελε να υπογραμμίσει τις δυσκολίες που παρουσιάζει η εφαρμογή της μεθοδολογίας αυτής υπό άνομοιες συνθήκες ανασυγκρότησης και σε διαφορετικές χώρες με ποικίλα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα.

Όλα τα μεγάλα σχέδια που εντάσσονταν στο PRRAC έχουν αξιολογηθεί. Μολονότι δεν υπήρξε ενδιάμεση αξιολόγηση του PRRAC, το 2003 δημοσιεύθηκε μια γενικότερη έκθεση αξιολόγησης (Evaluation des actions de réhabilitation et de reconstruction financées par la Communauté Européenne dans les pays ACP/ALA/MED/TACIS), η οποία κάλυπτε και το PRRAC. Οι εν λόγω αξιολογήσεις περιλαμβάνουν συστάσεις οι οποίες ελήφθησαν υπόψη.

Η τελική ανασκόπηση των συγκριτικών ή συνήθων στοιχείων για το κόστος θα επιχειρηθεί στο πλαίσιο της αξιολόγησης του PRRAC, η οποία έχει προγραμματιστεί για τα τέλη του 2008.

28.

Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής και άλλων χορηγών βοήθειας, η Παγκόσμια Τράπεζα συμφώνησε από το 2007 και μετά να κοινοποιεί συστηματικά στη συντονιστική επιτροπή του MDTF τις εκθέσεις εσωτερικής παρακολούθησης τις οποίες καταρτίζει μετά από επιτόπιες επισκέψεις.

Για όλα τα σχέδια του MDTF, η ανάλυση της ευλογοφάνειας του προτεινόμενου αποτελέσματος και η εκτίμηση κόστους εξετάζονται από τη συντονιστική επιτροπή του MDTF κατά τη φάση της αξιολόγησης. Κατόπιν εγκρίσεως, οι συμβατικές ρυθμίσεις με τους εταίρους υλοποίησης περιλαμβάνουν οπωσδήποτε εκτιμήσεις κόστους και των αντίστοιχων εκροών/αποτελεσμάτων. Για κάθε χρηματοδοτούμενο σχέδιο, ο οργανισμός υλοποίησης υποβάλλει στον θεματοφύλακα οικονομική έκθεση έτσι ώστε να μπορεί αυτός να ανιχνεύει τυχόν παρεκκλίσεις και να προβαίνει στη λήψη διορθωτικών μέτρων σε συμμόρφωση με τις συμβατικές του υποχρεώσεις. Ορισμένα σχέδια, όπως το «Σχέδιο για τη φτώχεια στις πόλεις» (Urban Poverty Project), παρέχουν επιχορηγήσεις σε τοπικές κοινωνίες, οι οποίες καλούνται να προσδιορίσουν και να ιεραρχήσουν τα συγκεκριμένα μικρής κλίμακας έργα προς εκτέλεση, με την επιφύλαξη ειδικών διαδικασιών επανεξέτασης και έγκρισης. Το τελικό πραγματικό κόστος των αποτελεσμάτων υπολογίζεται μετά την ολοκλήρωση του εκάστοτε σχεδίου.

29.

Μετά την επίσκεψη στελεχών του Συνεδρίου, η Επιτροπή θα συμπεριλάβει στην τελική αξιολόγηση εκτίμηση της αποτελεσματικότητας σε σχέση με το κόστος. Η Επιτροπή ενίσχυσε τους μηχανισμούς ανεξάρτητου ελέγχου της ποιότητας προ της αποδοχής των ολοκληρωμένων έργων (διορισμός εποπτεύοντος μηχανικού για τις οδούς προσπέλασης και τις κοινόχρηστες υποδομές).

Πλαίσιο 2

Η ευρεία γεωγραφική διασπορά των παρεμβάσεων στο πλαίσιο του PRRAC και η ανομοιογένεια των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών άμβλυναν τη χρησιμότητα ορισμένων συγκρίσεων του κόστους, παραδείγματος χάρη στην περίπτωση κατοικιών που βρίσκονται σε διαφορετικές χώρες ή σε διαφορετικές χωροταξικές ζώνες (αγροτική/αστική).

Στην περίπτωση της εφαρμογής του PRRAC στη Σιουδάδ Σαντίνο (Μανάγκουα), συμφωνήθηκε ότι η κάθε δικαιούχος οικογένεια θα παρείχε έναν εργάτη πλήρους απασχόλησης για τις εργασίες οικοδόμησης του σπιτιού της, καθώς και 100 ώρες εργασίας κοινής ωφέλειας.

Όσον αφορά το τσουνάμι, τόσο στην Ινδονησία όσο και στη Σρι Λάνκα, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι εκτιμήσεις του κόστους συμπεριλαμβάνονται στα έγγραφα αξιολόγησης και στις συμβατικές ρυθμίσεις που συνήφθησαν με διεθνείς οργανισμούς ή/και με τους εταίρους υλοποίησης. Το τελικό πραγματικό κόστος βεβαιώνεται κατά τη λήξη του εκάστοτε σχεδίου όπως προκύπτει από προκηρυχθέντες διαγωνισμούς, αλλά και με γνώμονα τις λοιπές ανάγκες ή προσαρμογές που απαιτήθηκαν κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σχεδίου. Η Επιτροπή θα συμπεριλάβει εκτιμήσεις για την αποτελεσματικότητα σε σχέση με το κόστος στο πλαίσιο της τελικής αξιολόγησης.

31.

Στην Κεντρική Αμερική, οι επιμέρους ενδιάμεσες και τελικές αξιολογήσεις σχεδίων του PRRAC κάλυψαν τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται σε σχέση με την αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων. Το συγκεκριμένο θέμα θα καλυφθεί επίσης στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης τελικής αξιολόγησης του PRRAC συνολικά το 2008. Για την Ινδονησία και τη Σρι Λάνκα, η αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων παρακολουθείται επί μονίμου βάσεως και θα αποτελέσει ειδικό θέμα προς εξέταση στο πλαίσιο των ενδιάμεσων αξιολογήσεων που έχουν προγραμματιστεί για το 2008.

Δείτε επίσης τις απαντήσεις στις παραγράφους 27 έως 29 και το πλαίσιο 2.

Πλαίσιο 3

Η Επιτροπή, υπό την ιδιότητά της ως συμπροεδρεύουσα της συντονιστικής επιτροπής, ενίσχυσε τη δημόσια προβολή της ΕΕ στην Ινδονησία μέσω της στρατηγικής επιρροής την οποία ασκεί στους κόλπους του MDTF, καθώς και με τη σύνδεση της ανασυγκρότησης με τις συμπληρωματικές πρωτοβουλίες για την υποστήριξη της ειρηνευτικής διαδικασίας στην επαρχία Ατσέ στο πλαίσιο πλήρους διαλόγου και ως προνομιούχος εταίρος των ινδονησιακών αρχών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο εποικοδομητικός συντονιστικός της ρόλος, ως επικεφαλής χορηγού βοήθειας στη συντονιστική επιτροπή, έχει δημιουργήσει πολύ θετική δημοσιότητα αλλά και υψηλή εκτίμηση τόσο από πλευράς δικαιούχων όσο και από πλευράς εταίρων υλοποίησης.

Πλαίσιο 4

Η παρατήρηση του Συνεδρίου για το σχεδιαζόμενο κέντρο υγείας στο Σαν Ραφαέλ ντελ Σουρ είναι ορθή. Παρόλ' αυτά, στην περιοχή αυτή υπάρχει ήδη ένα λειτουργικό κέντρο υγείας που εξυπηρετεί τον τοπικό πληθυσμό. Για το λόγο αυτό κρίθηκε ότι η δημιουργία συμπληρωματικού κέντρου δεν αποτελούσε πλέον προτεραιότητα.

Η Επιτροπή συμβάλλει στο συνολικό πρόγραμμα ανακατασκευής κατοικιών της κυβέρνησης της Ινδονησίας. Μετά την επίσκεψη στελεχών του Συνεδρίου, οι αναθεωρημένοι στόχοι που αφορούν τη στέγαση με χρηματοδότηση από το MDTF έχουν επικαιροποιηθεί στην κατασκευή 8000 νέων κατοικιών και στην επισκευή άλλων 7à000. Οι ελλείψεις που διαπιστώνονται στο σχετικό με τη στέγαση σκέλος του MDTF καλύπτονται με κρατική χρηματοδότηση.

33.

Στην περίπτωση του τυφώνα Mitch, ελήφθη υπόψη για τη φάση εκπόνησης του προγράμματος η γενική κατάσταση στην Κεντρική Αμερική με τη στάθμιση, αφενός, των βραχυμεσοπρόθεσμων αναγκών και, αφετέρου, της μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής στρατηγικής.

Για το τσουνάμι, τόσο στην Ινδονησία όσο και στη Σρι Λάνκα, η στήριξη της Επιτροπής υπήρξε αναπόσπαστο μέρος των εθνικών σχεδίων ανασυγκρότησης και ανάπτυξης με σκοπό να εξασφαλιστεί η οικειοποίηση από τους πολίτες και η βιωσιμότητα στο πλαίσιο της αρχής «ας τα ξαναφτιάξουμε καλύτερα από πριν». Για τη Σρι Λάνκα, οι χορηγοί βοήθειας συμφώνησαν ομόφωνα ότι η βοήθεια έπρεπε να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες της ένοπλης σύρραξης και να ωφελήσει τους πλέον ευάλωτους πληθυσμούς στις περιοχές που επλήγησαν από το τσουνάμι.

Πλαίσιο 5

Η ανταπόκριση του MDTF είναι συμβατή με τα εθνικά σχέδια ανασυγκρότησης, τα οποία κάλυψαν το σύνολο της επαρχίας Ατσέ λόγω του μεγάλου αριθμού εκτοπισμένων, πολλοί από τους οποίους είχαν υποστεί ψυχικά τραύματα και δεν ήθελαν να επιστρέψουν στις παράκτιες περιοχές.

34.

Ο χρόνος που απαιτήθηκε για την κατάρτιση και υλοποίηση των σχεδίων μετά τον τυφώνα Mitch οφείλεται στην περιπλοκότητα ενός εγχειρήματος το οποίο αποβλέπει στην κάλυψη πολυδιάστατων αναγκών αποκατάστασης (βλ. τις απαντήσεις στις παραγράφους 20 και 24).

36.

Στην Ινδονησία, σε πρώτη φάση οι προσπάθειες εστιάστηκαν στην ανασυγκρότηση των υποδομών με γνώμονα την ιεράρχηση αναγκών από μέρος των εθνικών και των τοπικών αρχών. Κατεγράφη γενική σύγκλιση απόψεων σχετικά με το ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των δράσεων αποκατάστασης των μέσων επιβίωσης, οι εν λόγω δράσεις έπρεπε να ενσωματωθούν σε μια τοπικής αποδοχής στρατηγική οικονομικής ανάκαμψης. Η κατάσταση μιας τέτοιας στρατηγικής αποτελούσε συνάρτηση της επίτευξης πολιτικής προόδου και της συγκρότησης επαρχιακής κυβέρνησης, η οποία κατέστη δυνατή από το 2007 και εντεύθεν (μετά τις τοπικές εκλογές που διεξήχθησαν στην Ατσέ τον Δεκέμβριο του 2006). Υπό τις συνθήκες αυτές, το 2007 συμφωνήθηκε ένα σχέδιο για

μία «χρηματοδοτική διευκόλυνση οικονομικής ανάπτυξης» (50 εκατ. δολαρίων).

39.

Οι δράσεις στους τομείς της υγείας, της παιδείας, της τοπικής ανάπτυξης, της ύδρευσης και της αποχέτευσης συμπεριλαμβάνουν συχνά μια συνιστώσα ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου σε σχέση με τους εθνικούς φορείς διαχείρισης με σκοπό την προώθηση βιώσιμων πολιτικών στους εν λόγω τομείς. Οι πρώτες μετέπειτα εκθέσεις αξιολόγησης για δύο σχέδια στο Ελ Σαλβαδόρ και για ένα στην Ονδούρα κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι διασφαλιζόταν η βιωσιμότητα.

40.

Η πλήρης χρηματοδότηση για την ανασυγκρότηση της Ατσέ διασφαλίζεται με τον προϋπολογισμό της κυβέρνησης της Ινδονησίας.

Κεφάλαιο 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

42.

Σε ό,τι αφορά το τσουνάμι, τόσο για την Ινδονησία όσο και για τη Σρι Λάνκα, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα που ελήφθησαν για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας είχαν ως αποτέλεσμα βελτιώσεις εντός του πλαισίου των νομικών ρυθμίσεων που συνήφθησαν με διεθνείς οργανισμούς (βλ. τις απαντήσεις στις παραγράφους 27 έως 29 και το πλαίσιο 2). Η Επιτροπή εξακολουθεί να καταβάλλει προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η περίληψη του Συνεδρίου, η οποία παρατίθεται στον **πίνακα 5**, σχετικά με τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας δεν λαμβάνει επαρκώς υπόψη άλλες προϋποθέσεις εκτός της διαθεσιμότητας συγκριτικών στοιχείων για το κόστος και τους στόχους. Η Επιτροπή φρονεί ότι είναι υπερβολικά νωρίς για να εξαχθεί οριστικό συμπέρασμα σχετικά με τη βιωσιμότητα και θα ασχοληθεί με το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο προσεχών αξιολογήσεων.

Σύσταση 1

Η Επιτροπή συμφωνεί με τη σύσταση του Συνεδρίου, η οποία συνιστά μια πολύ θετική αποτίμηση της συντονισμένης προσέγγισης πολλών χορηγών βοήθειας μετά το τσουνάμι, και θα λαμβάνει μέριμνα για την εφαρμογή της κάθε φορά που συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις.

44.

Σε γενικές γραμμές, μετά από μια μεγάλη φυσική καταστροφή είναι απαραίτητο να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ της ταχείας κινητοποίησης και της εκτίμησης λεπτομερέστατων αναγκών και εκτιμήσεων του κόστους ανά μονάδα, λαμβανομένου υπόψη ότι η αποτελεσματικότητα σε σχέση με το κόστος διασφαλίζεται πρωτίστως με την ανάθεση των σχετικών συμβάσεων μέσω διαγωνισμού. Σε ό,τι αφορά την κινητοποίηση μετά το τσουνάμι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι εκτιμήσεις του κόστους συμπεριλαμβάνονται στα έγγραφα αξιολόγησης και στις συμβατικές ρυθμίσεις που έχουν συναφθεί με τους εταίρους υλοποίησης. Για ορισμένα σχέδια, τα συγκεκριμένα έργα προς εκτέλεση προσδιορίζονται και ιεραρχούνται από τις τοπικές κοινωνίες στο στάδιο της υλοποίησης και, ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός ευκρινώς ποσοτικοποιημένων αποτελεσμάτων ήδη από την εκκίνηση των προγραμμάτων. Η Επιτροπή παρακολουθεί επί μονίμου βάσεως την αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων. Ανεξάρτητη αποτίμηση της σχέσης μεταξύ κόστους και αποτελεσματικότητας εκάστου σχεδίου θα επιχειρηθεί στο πλαίσιο των ενδιάμεσων και τελικών αξιολογήσεων.

Σύσταση 2

Η Επιτροπή συμμερίζεται τις απόψεις του Συνεδρίου αναφορικά με τη διαφάνεια της παρακολούθησης του MDTF, και πιστεύει ότι στην περίπτωση της Ινδονησίας έχει λάβει μέτρα, σε συνεργασία με άλλους χορηγούς βοήθειας, για τη βελτίωση της διαφάνειας (όπως αποδεικνύεται από τη διαθεσιμότητα εμπεριστατωμένων εκθέσεων προόδου από τον Δεκέμβριο του 2006 και μετά).

Σε σχέση με τη Σρι Λάνκα, αρχής γενομένης τον Νοέμβριο του 2007, η Επιτροπή ενίσχυσε τους μηχανισμούς ανεξάρτητου ελέγχου της ποιότητας προ της αποδοχής ολοκληρωμένων έργων αναθέτοντας πρόσθετες υπηρεσίες για τα σχέδια υποδομών.

Σύσταση 3

Η Επιτροπή επισημαίνει τη χρησιμότητα της σύγκρισης κόστους ανά μονάδα για την καλύτερη κατάρτιση προϋπολογισμού και ανάλυση της αναμενόμενης σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας, αλλά θα ήθελε να υπογραμμίσει τις δυσκολίες που παρουσιάζει η εφαρμογή της μεθοδολογίας αυτής υπό ανόμοιες συνθήκες ανασυγκρότησης και σε διαφορετικές χώρες με ποικίλα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειες που καταβάλλει για τον όσο το δυνατόν ευκρινέστερο προσδιορισμό των στόχων των σχεδίων.

45.

Στο πλαίσιο του ειδικού ταμείου πολλαπλών χορηγών βοήθειας, η ομάδα των χορηγών βοήθειας απέδωσε μεγάλη σημασία στην επίτευξη ορατότητας με έμφαση στα αποτελέσματα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο εποικοδομητικός συντονιστικός της ρόλος, ως συμπροεδρεύουσας της συντονιστικής επιτροπής, έχει δημιουργήσει πολύ θετική δημοσιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και υψηλή εκτίμηση, τόσο από πλευράς δικαιούχων όσο και από πλευράς εταίρων υλοποίησης.

Η Επιτροπή υποστηρίζει την αρχή «ας τα ξαναφτιάξουμε καλύτερα από πριν» στο πλαίσιο της ανασυγκρότησης, η οποία εκτιμάται ότι ενισχύει την οικειοποίηση από τους πολίτες και τη βιωσιμότητα.

Σύσταση 4

Η Επιτροπή σημειώνει τη σύσταση του Συνεδρίου και θα προβληματισθεί σχετικά με τον καλύτερο τρόπο πρόβλεψης και αντιμετώπισης σημαντικών αυξήσεων των τιμών μετά από θεομηνίες, σε πλήρη συνεργασία με τους άλλους χορηγούς βοήθειας και τις αρχές της εκάστοτε αποδέκτριας χώρας.

Σύσταση 5

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ορατότητα των ενεργειών είναι ένα θέμα πολύ μεγάλης σημασίας και καταβάλλει διαρκώς προσπάθειες για την ενίσχυσή της.

Σύσταση 6

Η Επιτροπή συμμαρτίζετα την άποψη ότι τα θέματα βιωσιμότητας πρέπει να αντιμετωπίζονται ήδη από τη φάση της εκπόνησης. Οι κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων βιωσιμότητας, αξιολογούνται εν γένει στη φάση εκπόνησης των σχεδίων, και η Επιτροπή θα καταβάλλει προσπάθειες για την ενίσχυση της συγκεκριμένης παραμέτρου καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των σχεδίων.

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνεδριο

Ειδική έκθεση αριθ. 6/2008

αχετικά με βοήθεια αποκατάστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μετά το τσουνάμι και τον τυφώνα Mitch

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2008 — 40 σ. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95009-38-7

Πώς θα αποκτήσετε τις εκδόσεις της ΕΕ;

Οι εκδόσεις της Υπηρεσίας Εκδόσεων που προσφέρονται προς πώληση διατίθενται από το EU Bookshop (βιβλιοπωλείο της ΕΕ) (<http://bookshop.europa.eu/>) όπου μπορείτε να δώσετε την παραγγελία σας στο γραφείο πωλήσεων της επιλογής σας.

Μπορείτε επίσης να ζητήσετε κατάλογο των ανά τον κόσμο αντιπροσώπων του δικτύου πωλήσεων διατυπώνοντας σχετικό αίτημα με φαξ στον αριθμό (352) 29 29-42758.

ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ, ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΝΑΛΥΕΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ ΔΥΟ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ: ΤΟΝ ΤΥΦΩΝΑ ΜΙΤΧ ΤΟ 1998 ΚΑΙ ΤΟ ΤΣΟΥΝΑΜΙ ΤΟ 2004. Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, ΥΨΟΥΣ 550 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ ΕΥΡΩ, ΕΙΧΕ ΩΣ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΜΙΑΣ ΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΙΑΤΥΠΩΝΕΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΣΥΝΔΡΑΜΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-95009-38-7

9 789295 009387